

BİR CEZACIYLA GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

Türkiye Barolar Birliği Yayınları : 257

BİR CEZACIYLA GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

ISBN: 978-605-5316-91-4

© Türkiye Barolar Birliği
Baskı Tarihi: Nisan 2014, Ankara

Türkiye Barolar Birliği
Ođuzlar Mah. BarıŐ Manço Cad.
Av. Özdemir Özok Sokađı No: 8
06520 Balgat - ANKARA
Tel: (312) 292 59 00 (pbx)
Faks: 312 286 55 65
www.barobirlik.org.tr
yayin@barobirlik.org.tr

Baskı
Ően Matbaa
Özveren Sokađı 25/B
Demirtepe-Ankara
(0312. 229 64 54 - 230 54 50)

BİR CEZACIYLA GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

B&M

Prof. Dr. Erdener YURTCAN

6.Kitap

Nisan 2014

ANKARA

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Kristof Kolomb'un yumurtası.....	9
Şike yangını TBMM çatısı altında söndürülüyor.....	10
Şiddet Kanunundaki 18. Madde Futbol Dünyasında Tartışma Yarattı, Kriz Büyüyor	12
Yeni bir Avukatlık Yasasına doğru	13
58 nedir, ne değildir?.....	16
Hukuk seni göreve çağırıyorum !.....	18
Cumhuriyet Gazetesi için Cumhur Önder Arslan'la yapılan söyleşi	20
TFF Yönetiminin İstifası.....	23
Türk futbolu kaosta mı ?.....	24
Şike Davası Hakimi İkinci Eski Hocası ve Sanık Avukatı Erdener Yurtcan'a Seslendi.....	26
Kadınlar İşiniz Zor.....	29
UEFA biraz ciddiye lütfen !.....	31
Çağlayan'ın Bilinmeyenleri	31
Avukatlar Gününü kutlamak mı ?	34
Böyle bir Türkiye'de yaşamak mı?	36
UEFA doğru yola giriyor.....	37
Tutuklu Milletvekilleri İçin Çözüm	38
Etik Kurulu raporunun doğruları ve yanlışları.....	41

Söyleşi (Cumhuriyet Spor)	42
Türkiye Futbol Federasyonunun Futbol Disiplin Talimatında yaptığı değişiklikler (Nisan 2012)	42
Hangi puanlar silinecek?	45
Bu ülkede hukukçu olmak (1)	46
Bu ülkede hukukçu olmak (2)	48
Kürtaj	50
Başbakan “Kral Çıplak” Dedi....	54
Futbol mu, basketbol mu?	55
Davanın Yol Haritası	56
Mahkeme kararını açıkladı. Sanıklar ve avukatları bu kararı temyiz ediyorlar Yeni süreç nasıl işleyecek?	57
Bu dosya sonra Yargıtay’a mı gider? Bu aşamayı biraz açabilir misiniz?	57
İncelemede nasıl bir yöntem uygulanır?	57
Bu dosya kamuoyunu işgal etti, konusunda ilk ve çok önemli bir davaydı. Yargıtay bunu dikkate alır mı?	57
Sanıkların avukatları da bunu isteyebilirler mi?	58
Sizce mahkemenin gerekçeli kararını yazması ve bunu bildirmesi ne kadar sürer?	58
Ne umduk, ne bulduk.	58
Son Söz Yargıçların	60

Önsöz

“Bir Cezacıyla Geçmişten Günümüze” yoluna devam ediyor. Elinizdeki bu serinin 6. kitabıdır.

Toplumsal bir görev olduğuna inandığım için, her konuyu sizlerle paylaşıyorum. Yazıyorum, yayınlıyorum. Ayrıca geleceğe de bir şeyleri aktarmak ve bırakmak da elbette hedeflerden biri.

Bu seri bu yolla bir başka görevi daha yerine getiriyor. Zaman su gibi akıp giderken, elbet unutuyoruz, çünkü unutmak da insanın doğasında var. Ama hatırlamak da güzel bir şey. Hatırlamak adına da bu seriyi sürdürüyorum. Dönüp geriye bakmak, nereden nereye geldiğimizi görmek, bazen istesek de, gelemediğimiz için görememek. Bunların hepsi konunun içinde var.

Sözü daha fazla uzatmadan, sizlerin sayfaları çevirmenizi bekliyorum.

Bir noktayı, yaşım ilerledikçe daha iyi görüyorum. Bu ülkenin insanı benim yazdıklarına ilgi gösteriyor, önem veriyor. Bundan daha büyük bir ödül olabilir mi ?

Kitabı **Türkiye Barolar Birliği** ile yayınlıyoruz.

Yeni çalışmalarda buluşmak dileğiyle.

Prof.Dr.Erdener Yurtcan Tarabya, Aralık 2013

Kristof Kolomb'un yumurtası

Birkaç yıl önce yine bu sayfada yazdığım bir yazıdan bir bölümü sizlerle paylaşarak yazıya başlamak uygun olacak.

“ Söyler misiniz biz nasıl bir toplum olduk? Her şeyimiz suç, ceza, soruşturma, yargılama, tutuklama, hüküm, cezaevi ekseninde dönüyor. Gazeteler her gün bu eksenindeki olayları haber yapıp “başköşeye” oturtuyorlarsa, bu toplumda huzurdan, sükûndan, rahattan, kamu düzeninden, yasa egemenliğinden, kamu otoritesinden kim söz edebilir ki. Durum onu gösteriyor ki, biz hastalıklı bir toplum olduk. Bir toplum ki, bu denli suçla, yargılamayla ve cezayla iç içe yaşıyorsa, bu topluma sağlıklı bir toplum denilemez. Son yıllarda görülen, basın ve medyanın “adliye” ile bu denli ayrılmaz bütünlüğü, toplumda şeffaflıkla, Türk insanının her şeyden haberli kılınması ve aydınlatılması ile açıklanabilir mi? Bence bu görüntü toplumun aydınlatılmasına önem verilmesinin dışında, suçla sarmaş dolaş olmuş bir toplumun görüntüsüdür.

Bu konuda bir tespitim var: Bu ülke en az kırk yıldır hukuk ve yargı reformu ile “boğuşuyor”. Yapılan, kuralları ve normları değiştirmektir. Oysa kanımca bu yaklaşım yanlış değildir ama eksiktir. Bugüne kadar kimse bu kuralların kimin eline verildiğiyle ilgilenmedi ki. Oysa sorun burada. Siz Amati Ailesinin elinden çıkmış harika bir kemani bir aceminin eline verirseniz, nasıl sesler çıkacağını tahmin edebilir misiniz? Elbette edersiniz. Çözüm: Kulaklarınıza pamuk tıkarsınız.

Ama ülkenin sorunları kulağa pamuk tıkayarak çözülmez. Ülke yönetimine talip olan tüm siyasal partiler, iktidarı ile muhalefeti ile elini taşın altına sokmak zorundadır. Ülkemiz çok zor bir dönemden geçiyor. Gün birleşmek günüdür, çekişmek günü değildir. Atletizmin en zor dalı dekatlondur. Atletler on dalda yarışmak zorundadır. Bunu her atlet başaramaz. Bu iddialı bir iştir. Ülke yönetimine talip olanlar da böyle bir iddia içinde olduklarının bilincinde olmak zorundadırlar.

Son söz : Haydi, hep birlikte ortak akılla aydınlık geleceğe !“

Geçmişteki yazı böyle bitiyordu. Şimdi sorma zamanı, ne değişti? Sorunlar yumak yumak.

Bu ülke insanının paylaşacağı bir başka gerçeği de dile getirmekte yarar görürüm. Bizim insanımız çok konuşur, fakat üretmez. Üretmeyi, yazmak, çizmek, yapmak, etmek, aklınıza ne gelirse, o anlamda düşünebilirsiniz.

Şöyle bir etrafımıza bakalım. Ceza adalet sisteminin başköşesinde oturan yara tutuklama kavramıdır bugün. Bilmeyen kaldı mı tutuklamanın bir yargılama önlemi olduğunu, ceza infazı olarak uygulamayacağını. Elbette kalmadı. Ama ne yapıyor, sayfalarca anlatılıyor. Bir somut adım var mı, yok.

Parlamentoyu kim harekete geçirecek, kim/kimler CMK'nın bu konudaki aksayan normlarını değiştirecek? Elbette en başta siyasal partiler. Kimseden ses çıkmıyor, ne ses ne nefes. Oysa yapılacak olan bellidir. Birkaç maddeyi yeniden yazacaksınız, uygulamaya yön vereceksiniz. Tutuklamayı başköşeden indireceksiniz.

Hatadan dönmek erdemdir. Gün gibi aşikar. CMK, 1992'de -o zamanki başlığıyla- CMUK'da kurulan temeli yer bir edince, bir de üstüne tutuklamayı adeta zorunlu kılan suçlar listesini ekleyince, ortaya bu sonuçlar çıktı. Bir başka gerçek şudur: Bugün uygulamada yasadaki üç sözcük tekrarlanarak tutuklama kararları veriliyor. Sonra tutuklama kaldırılmak istendiğinde, bu üç sözcük bu kez tersten tekrarlanıyor. Bu tavır hangi mantığa sığar? Çözüm mü? Yasanın ilgili maddesine bir cümle yazarsınız. Dersiniz ki, yasadaki terimlerin ve sözcüklerin tekrarı gerekçe sayılmaz. O zaman bu senaryo çöker. Kristof Kolomb'un yumurtası dik durur.

Son söz: Var mısınız? Cevap: Ben varım, ya siz? (**Cumhuriyet, 16 Kasım 1911**)

Şike yangını TBMM çatısı altında söndürülüyor.

Resmi adı "Sporda Şiddetin ve Düzensizliğin Önlenmesi Kanunu" olan yasada değişikliğe gidiliyor. Bu konuda hazırlanan yasa teklifi dün(16.11.2011) TBMM Başkanlığına sunuldu.

Teklifin bir özelliği var. TBMM’de grubu bulunan tüm partilerin grup başkan vekillerinin imzasını taşıyor. Bunun anlamı şudur: Yasada değişiklik yapılmasında parlamentoda temsil edilen tüm partiler hemfikirdir. Bu demektir ki, bu değişiklik kısa sürede gerçekleşecektir.

Teklif bakıldığında, temel yaklaşımın yürürlükteki yasada öngörülen cezaların indirilmesi olduğu anlaşılmaktadır. Hatırlanacağı üzere, 6222 sayılı Yasa yürürlüğe girdikten kısa bir süre sonra-terim bağışlanırsa- ülkede şike yangını çıktı. Ceza soruşturması başladı ve çok sayıda kişi tutuklandı. Bu kişilerin tutukluluk halleri halen sürüyor. Soruşturmanın sonuçlanıp ceza davasının açılması beklenirken, değişiklik teklifi gündeme girdi. Bu demektir ki, değişiklik kısa süre sonra gerçekleştiğinde, ceza davası bu yeni normlara göre açılacak ve yargılama yapılacaktır. Bir başka tespit şudur: Teklifte önemli ceza indirimleri söz konusudur. Bu nedenle tutuklu sanıklar açısından bunun bir ferahlık yaratacağını düşünmek uygun olur. Bunu yaşayarak göreceğiz.

Teklif, yasanın ceza içeren maddelerinde önerdiği değişiklikleri ceza hukukunun terazisinde tartmaktadır. Buna göre, “ suçla ceza bir orantı içinde olmalıdır. Yürürlükteki yasada cezalar çok ağır ölçülerde belirlenmiştir. Bunlarda indirim yapılarak ceza adaletinin sağlanmasına katkı sağlanmalıdır.” Bu düşünceler teklifin genel gerekçesinde yer almaktadır.

Kamuoyunu yakından ilgilendirmesi nedeniyle, bu kısa yazıda can alıcı birkaç noktaya değinmek isterim. Şikenin cezası 5-12 yıl hapis olarak öngörülmüşken, bu ceza 1-3 yıl hapse indirilmek isteniyor. TBMM bunu takdir edecektir. Şike suçunu işleyecek olan bazı kişilerin daha ağır cezalandırılması, yürürlükteki yasada öngörülmüştür. Teklif bu kişilerin kapsamını genişletiyor. Bir nokta dikkati çekiyor: Sporcular bu kapsamda yine yoklar. Oysa şike kavramının merkezinde yer alabilecek kişilerin başında sporcular gelir. Bu eksikliğin giderilmesi şarttır.

Teklifin ceza hukuku yaklaşımındaki çarpıcı sonucu şudur: Teklifle önemli ceza indirimleri getirilirken, ceza adalet siste-

minin bazı yan kurumları da gündeme gelebilecektir. Bunlar, mahkumiyet halinde hapis cezasının ertelenmesi, öncelikle para cezasına çevirme gibi seçeneklerin uygulanması, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasıdır. Teklif bu üç kavramı 6222 sayılı Yasa yargılamalarında saf dışı bırakıyor ve uygulanma yasağı öngörüyor. Bu önemli bir sonuçtur. Bu sonucun en öz açıklaması, şikeden ve yasada öngörülen başka suçlardan suçlu bulunanlar cezalarını çekeceklerdir. Devlet bu kişilere, sözünü ettiğim üç kavramla yardımcı olmayacaktır. Bu yaklaşım, uyum yasaları çerçevesinde Türk Ceza Kanunu ve Ceza Muhakemesi Kanunu değiştirildiğinde, bu araçların kullanılmasında esneklik getirilmişti. En çarpıcı olanı da hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının kabulüydü. Teklif 6222 sayılı Yasa kapsamında bu kapıyı kapatıyor. Bu konuda son sözü TBMM genel kurulu söyleyecektir. Bunu göreceğiz.

Son söz: Şike yangını TBMM çatısı altında söndürülmek isteniyor. Hatadan dönmek erdemdir. **(Cumhuriyet, 19 Kasım 2011)**

Şiddet Kanunundaki 18. Madde Futbol Dünyasında Tartışma Yarattı, Kriz Büyüyor

Yasa '18'in içine giremedi

Futbol gündemini 3 Temmuz'dan bu yana sarsan şike soruşturmasında Savcı **Mehmet Berk**'in iddianameyi mahkemeye sunmasının ardından çok sayıda oyuncuyla birlikte '**seyirden men cezası**' alan yöneticilerin önümüzdeki süreçte nasıl bir yol izleyeceği merak konusu oldu. Sporda Şiddet Yasası'nın 18. maddesinin 10. fıkrasında yer alan "**Bu kanun hükümlerine göre hakkında güvenlik tedbiri olarak spor müsabakalarını seyirden yasaklanma kararı verilen kişi, yasak süresince spor kulüplerinde ve federasyonlarda ve taraftar derneklerinde yönetici olamaz; spor müsabakalarında hakem, temsilci veya gözlemci olarak görev yapamaz**" şeklindeki ifade sporseverlerin aklında soru işaretleri yarattı.

Verilen men cezası nedeniyle futbolcuların forma giydiği takımların maçlarına çıkamamaları üzerine listede adı geçen Türkiye Futbol Federasyonu Başkanvekili **Göksel Gümüşdağ**, F.Bahçe Başkan

Aziz Yıldırım ile yöneticiler **Sekip Mosturođlu**, **İlhan Ekşioğlu**, Trabzonspor Başkan **Sadri Şener** ve yönetici **Nevzat Sakar**, Sivasspor Başkan **Mecnun Otyakmaz**'m önümüzdeki dönemde kulüplerindeki görevlerini yapıp yapamayacağı konusunda tartışma başladı.

Durumla ilgili görüşlerini aldığımız eski TFF Başkanışmanı **Prof. Dr. Avukat Erdener Yurtcan**, soruşturmada şüpheli olan yöneticiler için şu aşamada yasanın 18. maddesinin 10. fıkrasının uygulanamayacağı; çünkü bu kişilerin henüz yargılanmadığını söyledi. **Yurtcan** şu ifadeleri kullandı: **9 6222 s ay 1h yasanın 18. maddesi seyirci için getirilmiş bir hükümdür. Bu nedenle dün basına yansıyan bilgiler çerçevesinde, bu hükmün şikeye karıştıkları nedeniyle şüpheli olarak haklarında ceza davası açılan futbolcular için uygulanması hukuka aykırıdır.**

Yasanın 18/10. fıkrasındaki hükme gelince, bu maddenin yorumunda şunlar söylenmelidir: Bu maddede sözü geçen, spor müsabakalarını seyirden yasaklanmak, bir cezadır. Bu ceza bir kişi hakkında 6222 sayılı yasadaki suçlardan birini işlemekten ötürü yargılanan, mahkûm edilen ve cezası kesinleşen kişi hakkında uygulanır. Bu nedenle bu bir tedbir değildir, cezadır.

Bu cezaya çarptırılan kişi cezasını çektiği süre içinde tabii ki sınırlamalara tabidir. Bunun başında spor müsabakası izleyememek gelir. Ancak kanun bunu yeterli görmemiştir. Buna bir sonuç daha eklemiştir. O sonuç şudur: Bu kişi cezasını çekerken spor kulüplerinde, federasyonlarda ve taraftar derneklerinde yöneticilik yapamaz. Spor müsabakalarında hakem, temsilci veya gözlemci olamaz. Bu durumdaki kişi böyle bir göreve talip olamaz. Bu görevlerden birini yaparken, bu maddeye göre cezalandırılırsa görevleri sona erer. Bu sonuç mutlakdır.

Şike olayında şüpheli olanlar hakkında bu madde (18/10) uygulanmaz, çünkü onlar henüz yargılanmadılar. Bu nedenle bu maddenin onların bugünkü durumu ile bir ilgisi yoktur. **(Cumhuriyet)**

Yeni bir Avukatlık Yasasına doğru...

Kamuoyuna yansıyan ve artık günlük hayatımızın bir parçası olan internet üzerinden ulaşan bilgilere göre Türkiye Ba-

roler Birliği(TBB) yeni bir Avukatlık Yasası çalışmasını başlatmıştır. Avukatlığın çatı örgütü olan TBB bir taslak hazırlamış ve bunu barolara göndermiştir. Barolar bu konuda görüşlerini bildireceklerdir. Ayrıca bazı bölge toplantılarının düzenlendiği de bilgi dağarcığındaki yerini almıştır.

Bu kısa yazıda birkaç noktayı belirtmek uygun olacak.

Avukatın aydın sorumluluğu. Ülkenin bir aydını olarak avukat ülkenin ve dünyanın sorunlarına eğilmek ve sahip çıkmak, düşüncelerini açıklamak ve savunmak zorundadır. Bu hassas çizgiyi politika yapmaktan ayırmak şarttır. Bugün içinde bulunulan şartlar ve dünya ölçeğinde oluşan ortam, bu tavrı her zamankinden daha önemli kılmaktadır.

Yakın geçmişte, İstanbul Barosunun öncülüğünde başlatılan, çok büyük sayıda baronun katılımı ile hazırlanan ve kamuoyuna duyurulan, hak, hukuk, özgürlük, kişi güvenliği, hukuk devleti adına çok önemli mesajlar içeren Deklarasyon'u elbette bir kez daha hatırlıyorum ve alkışlıyorum.

Hukuk platformunda avukatlık. Avukat hukuk uzmanıdır; savunmayı meslek edinen kişidir. Bugün AB sürecinde her şeyi yeniden öğrenmek durumunda olan bir meslek adamıdır. Böyle bir şey başka mesleklerde yoktur. Türkiye Cumhuriyeti devleti Anayasadan başlayarak temel yasalarını "yeniden" yapma gayreti içinde. Bunu bu ülkenin insanı için yaptığını dünyaya duyurması gerekirken, ne yazık ki ortaya çıkan tablo, bu çabanın AB'ye girmek için olduğunu ortaya koyuyor.

Taslak hazırlanırken dikkate alınması gereken temel noktalar bellidir. Soruyu şöyle sorarak başlayabiliriz.

Avukatlık adına neler yapılmalıdır? Avukatlık, Adalet Bakanlığının vesayetinden kurtarılmalıdır. Bu konudaki yasa değişiklikleri en kısa sürede hayata geçirilmelidir. TBB tarafından yapılan bir yönetmeliğin Bakanlığın onayına sunulması kabul edilemez. Meslek disiplini ile ilgili verilen kararların Bakanlık denetimine sunulması kaldırılmalıdır. Bazı avukat

meslektaşlarımın zihnini okuyorum. Bunlar radikal değişiklikler. Radikalleri başarırınsanız, tarihe geçersiniz. Yoksa sizi kimse hatırlamaz.

Avukat olmak(staj ve sınav). Staj, her mesleğin öğrenim aşamasıdır. İyi bir staj, iyi meslek adamı yetiştirmenin temelidir. İyi hukukçu, iyi avukat olur, ancak avukatlık mesleğini öğrendikten sonra. İkisi farklı şeylerdir. Staj, geçmişe oranla çok daha iyi düzeyde. Fakat yapılacak şeyler tabii ki var. Ülke genelinde stajda fırsat eşitliği yok. Büyük illerde iyi staj için şartlar daha elverişli. TBB'nin bu konuda temel çözümler üretmesi şarttır. TBB, stajyerin parasal ihtiyacını bir ölçüde karşıladı, fakat mesleğe hazırlamak bundan da önemlidir. Bu konu avukatlık sınavı ile de bağlantılıdır. Sınavsız avukatlık düşünülemez. Ancak ülkemizde bu konuda bazı oyunlar oynanıyor. Sınav sürekli erteleniyor. Oysa genç nesiller için sınav sonucu kazanılacak olan avukatlık payesi bir şereftir.

Sınavın temel taşları şunlar olmak gerekir: Sınav, mesleğe başlamak için yeterli bilgiyi ölçer. Bu konuda ölçüyü iyi koymak gerekir. Tecrübeli bir avukatın sahip olduğu bilgiyi siz avukat adayında ararsanız, hata edersiniz. Soruyorum: Avukatlığı dört dörtlük bilen var mı?

- Bu sınavı TBB yapar; ÖSYM'yi işe karıştırmaz. Onlar test yöntemi bilirler; çoktan seçmeli sınav bilirler. Bu yöntemlerle avukat olunmaz. Avukatlık hukuki muhakeme yeteneğini gerektirir. Bu sınavı avukatlar yapar, bir ölçüde hukuk fakültesinden yardım alır.

Avukatlıkta kıdem ve avukatlık ortaklıkları. Avukatlık-taki çalışma kuralları değiştirilmelidir. Böyle bir sistem başka bir ülkede var mıdır? Bugün ruhsatnameyi al, ertesi gün Yargıtay'da duruşmaya gir ya da Yüce Divan'da avukatlık yap. Bu sistem genç meslektaşlara iyilik değil, fakat kötülük-tür. Gençlerin mahkemelerde bocalamaları üzücüdür, ama bozuk sistemin bir sonucudur. Mesleğin faaliyet alanı çizilir-ken kategoriler yaratılmalıdır. Belirli sürelerle sınırlandırılacak olan bu kategoriler mesleğe seviye kazandıracaktır. Çok sayıda

avukatı bünyesinde barındıran avukatlık şirketleri düzeninin hayata geçirilmesi, gençlerin kıdemlilerle aynı çatı altında usta-çırak ilişkisi içinde çalışmalarını mümkün kılacaktır.

Bu sorun mutlaka çözülmelidir. Yasada geçmişte yapılan değişiklik sorunu çözmemiştir. Çözülemeyen sorunun çekirdek noktası, konunun mali yönünde yatmaktadır. Avukatların ortaklık kurarak çalışmalarına izin verilmediği için ve maliye avukatların ortak çalışmalarına rağmen, vergi hukuku yönünden tek mükellefliği öngördüğü için, vergi sorunu doğmaktadır.

Yabancı uyruklu hukukçu barındıran hukuk şirketleri. Bu kişiler barolara kayıt olamadıkları için, Türkiye’de avukatlık yapmak hakları yoktur. Fakat yasanın arkasından dolanılarak, danışmanlık şirketi tabelası altında avukatlık yapılmaktadır. Bunun önlenmesi şarttır. Taslakta yabancı uyruklu avukatların ülkemizde avukatlık yapabilmelerinin önünü açan düzenlemelerin yapıldığını okuyoruz. Bu tavır yanlıştır. Bilinmek gerekir ki, avukatlık “ulusal” bir meslektir. Türk barolarına Türk vatandaşı olan avukatlar kaydolabilir ve görev yaparlar. Aksi bir tavır Türk avukatları rencide eder.

Son söz: Konular ve sorunlar elbette bu kadar değil. Fakat ne yazık ki yerimiz sınırlı.

(Cumhuriyet, 15 Aralık 2011)

58 nedir, ne değildir?

Futbolda ortaya çıkan şike olayının ceza yargılaması ayağı bir ölçüde yerine oturdu. Savcılık davayı açtı, mahkeme duruşma günü verdi, 14 Şubat 2012 bekleniyor.

Bu olayın bir de disiplin hukuku ayağı var. Bu da konuya dahil ve ayrılmaz bir parçası.

Son günlerde bu alanda 58. madde başlığı altında bir tartışma futbol kamuoyunun gündeminde. 58. madde nedir, ne değildir?

Bu madde Türkiye Futbol Federasyonu(TFF) Disiplin Talimatının içinde yer alır ve “müsabaka sonucunu etkileme” başlığı altında şike ve teşvik primi disiplin suçlarını ve yaptırımlarını düzenler. Maddede bu suçları işleyen kulüplere küme düşürme cezası verilmesi öngörülüyor. Hatta ağır hallerde bunun yanı sıra puan silme de birlikte uygulanabiliyor.

Bu açıklamaların ışığı altında şu sorunun sorulması gerekiyor, çünkü tartışma bu ekseninde sürüyor.

TFF, şike ve teşvik primi disiplin suçlarından ötürü kulüplere verilecek olan küme düşürme cezasını kaldırabilir mi?

Bu soruyu cevaplandırmak için bazı hukuki tespitler yapmak gereklidir. Bunları şöyle sıralamak uygun olur:

- TFF'nin Kuruluş Yasasının 1. maddesinde, TFF'nin her türlü futbol faaliyetini milli ve milletlerarası kurallara göre yönetmesi öngörülmüştür.
- Aynı Yasanın 15. maddesinde, “cezalar” başlığı altında, bunların FİFA ve UEFA kurallarına uygun olması aranmıştır.
- FİFA'nın Disiplin Talimatı 69. maddesinde, şike suçu nedeniyle, yarışma kategorisini indirme cezasını öngörmektedir.
- UEFA'nın Statüsünün 53. maddesi doğrultusunda, 2011 tarihli Disiplin Talimatı 5/bis maddesinde şike tanımına yer vermektedir. 8. maddede ise suçların cezaları gösterilmektedir. Cezalar arasında hem oynanan hem de gelecekte oynanacak olan müsabakalardan ihraç da sayılmaktadır. Bir olayda uygulanacak olan cezayı Disiplin Kurulu takdir eder.

Futbolun sıraladığım kuralları birlikte yorumlandığında ortaya çıkan sonuç nedir?

TFF, futbolun iki çatı örgütüne bağlıdır. Bu bağlılık ülkelerin kendi iradeleri ile gerçekleşir. FİFA dünya futbolunu,

UEFA Avrupa futbolunu yönetir. Bu iki örgüt de hukuki nitelikleri açısından birer dernektir. Bu derneklere üye olanlar, bunun kurallarına da uymak durumundadırlar.

Kanımca, yukarıdaki hukuki tablo bir sonucu ortaya koyar. O sonuç şudur: TFF, 58. maddede yer alan küme düşürme cezasını kaldırabilir. Ancak böyle bir yaklaşıma "yukarıdan" müdahaleler gelebilir. TFF'nin bunları göğüslemesi gerekir. Şike yangınının yaşandığı bir ülkede, TFF bunu çatı örgütlerine kabul ettirebilecek midir?

Unutmamak gerekir ki, bugün için dünya ölçeğinde futbolun 3 ana konusu vardır. Bunun biri, şike, ötekileri ise ırkçılıkla ve dopingle savaştır. Durum böyle olunca, sözünü ettiğim müdahalelerin yaşanması olasılığı kuvvetlidir.

Son söz: Bundan birkaç yıl önce FIFA, ülkelerin futbol kurallarını süzgeçten geçirdi ve kendi kurallarıyla uyuşmayanları değiştirtti. Türkiye de TFF'nin Kuruluş Yasasında değişiklikler yaptı. (Cumhuriyet, 28 Aralık 2011)

Hukuk seni göreve çağırıyorum !

Ben ona sen diye hitap ederim, çünkü 1962 yılından beri tanışıyoruz. Birlikte çok günler, aylar, yıllar geçirdik. Bazen sevindik, bazen üzüldük. Zaman zaman oturduk muhasebeler yaptık. Gün gene böyle bir gün, 2011 gidiyor, 2012'yi gönderiyor. Gönül elbet güzellikler yaşamak istiyor. Bu nedenle hukuku göreve çağırıyorum. Hukuk dünyanın en iddialı kavramıdır, çünkü yaşanan ve yaşanacak olan tüm olayları düzenleme ve çözümler bulma sanatıdır. Bu açıdan yükü ağırdır. Ama kaçış yok, onun işi budur.

Hukuktan neler bekliyoruz, yeni bir yıla girerken ? Nereden başlamalı ?

Yeni bir Anayasa hazırlığı. Temel soru şudur: Yeni bir Anayasaya gerek var mıdır? Bu soruya cevap verirken, geriye dönüp bakmak uygun olur. 1982 Anayasası bir darbeden sonra

gelmiştir. 1961 Anayasasının temellerini sarsmıştır. Fakat sonra kaç kez değiştirilmiştir. Hak ve özgürlükler açısından belirli bir noktaya gelinmiştir. Elbette eksiklikler vardır. Bu nedenle yeni bir Anayasa yerine, ihtiyaçların doğru tespitleri ile bir değişiklik daha yapılabilir. Bu yol kısadır ve sorunları çözer.

Ceza adalet sistemi. Terimi bağışlayınız, ortalık yangın yeri. Ben resmi kısaca çizmeye çalışacağım. Ama bir noktayı belirtmeden bu konuya giremem. Ülkede bugün herkes ceza adalet sisteminden şikayetçi. Fakat harekete geçen yok. TBMM’de hukukçular çoğunlukta, siyasal partilerde de öyle. Çözümleri hızla üretmek gerekmez mi? Elbette gerekir. Nasıl mı?

- Milletvekili seçilip tutuklu oldukları için parlamentoda görev yapamayanlar için Anayasada küçük bir değişiklik yapılır. 1961 Anayasasının düzenlemesine dönülür. Tutuklu olarak yargılanan milletvekilleri de dokunulmazlıktan faydalanırlar ve TBMM’de göreve başlarlar.
- İşte çıban başı: Tutukluluk süreleri ve tutuklama nedenleri. Bu nedenler yeniden kaleme alınmak zorundadır. Tutuklamanın istisna olduğu ortaya çıkarılmalıdır. Temel bir yanıktan dönülmelidir. Tutuklamayı adeta mecburi kılan suçlar listesi(yanlış terim: katalog suçlar ; doğrusu: katalogda yer alan suçlar) yasadan çıkarılmalıdır. Tutukluluk süreleri kısaltılmalıdır. Ceza yargılamasını güvenceleri yok etmeden en kısa sürede tamamlamak devletin görevidir. Anayasaya, adil yargılanma ilkesini yazmakla iş bitmez. Önemli olan onu hayata geçirmektir.
- Özel ağır ceza mahkemelerinin sistem içinde yeri yoktur. Bunu 2004’den beri yazıyorum ve söylüyorum. Bu mahkemeler Anayasaya aykırıdır.
- İzninizle biraz cezanın dışına çıkıyorum, konu güncel olduğu için. Hukuk uyuşmazlıklarını arabuluculuk yoluyla çözmek Anayasaya aykırı değildir. Fakat tasarıdaki yaklaşım hatalıdır. Bu işi yalnız avukatlar yapabilir. Bunun için kısa bir eğitimden geçmek de uygundur.

- Yeni bir avukatlık yasası hazırlanırken, avukatlığın “ulusal” bir meslek olduğunu göz ardı etmemek işin başıdır; yabancılara kapıyı kapatmak şarttır.

Buraya kadar sistem içinde en güncel ve acil çözüm bekleyen konuları özetlemeye çalıştım. Tabii ki iş ve konular bu kadar değil. Asıl yapılması gereken, 2004’de başlatılan yasa-hamlesiyle ortaya çıkan yasaların tümünü yeniden gözden geçirmek, 2005’den bu yana alınan sonuçları süzgeçten geçirmektir. O günlerde AB’ye giriş sürecinde müzakere tarihi alabilmek için aceleye getirilen konuların serinkanlı değerlendirilmelere ihtiyacı vardır. Buna başlamak için 2012’yi milat yapmaya ne dersiniz?

Sevgili eski dostum hukuk, seni göreve çağırmakta haklı mıyım, haksız mıyım ? 2012’ye girerken, bizi kucaklasan, güneş gibi parlayan çözümler üretsen, aydınlık geleceğe birlikte yol alsak, sen de tarihe damganı vursan, çok güzel olmaz mı ? (Cumhuriyet, 2 Ocak 2012)

Cumhuriyet Gazetesi için Cumhur Önder Arslan’la yapılan söyleşi

Ceza Davası Bitmeden Bir Sonuç Alınamaz

Cumhuriyet (C) : Sayın Hocam, şike olayında gelinen noktayı özetleyebilir misiniz ?

Prof. Yurtcan(Y) : Bu olayın birkaç yönü var. Ceza davası ayağında duruşma yakında Silviri’de başlayacak. Disiplin ayağında TFF disiplin soruşturmasını başlatmak üzere, basına yansıyan bilgilere göre. Bu bağlamda tabii ki suçlanan kişilerin ifadelerine başvurulacak. Sonra soruşturma sürecektir. UEFA ayağında işler biraz karışık. UEFA, futbolun prestijini korumak zorunda. Bu nedenle acele ediyor. Bu konunun bir an önce sonuca bağlanmasını istiyor. Fakat birazdan ayrıntıya girebiliriz. Konu o kadar basit değil.

C : Bu olayın üç ayağında birbirinden bağımsız kararlar alınıp uygulanabilir mi ?

Y : Konuyu şöyle özetlemek uygun olur. Bu işin en önemli kısmı ceza davasıdır. Bu dava bitmeden ne UEFA bitebilir ne de TFF'nin disiplin soruşturmaları. Ceza davasının önceliği ceza adalet sisteminin önceliğinden gelir. Bir olayda suç varsa, önce bu konu çözülür ve kesin karar bağlanır. Sonra disiplin hukukunda sonuç alınır. Bu, bütün ülkeler için geçerli bir sonuçtur. Size örnek vereyim. Bir kamu görevlisi rüşvet aldığı zaman, ceza yasasına göre hapse mahkum edilir. Memur yasasına göre de memurluktan ihraç edilir. Bu iki sonuç da kaçınılmazdır. Fakat bu konuda ceza davası öncelik taşır; disiplin hukuku onun sonucunu bekler. Bunlar birbirinden bağımsız iş göremezler.

C: Şike olayında ne olacak bu yönden ?

Y: Ceza Mahkemesi önce şike yargılamasını bitirecek, ortaya kesin karar çıkacak. Sonra TFF disiplin soruşturmasına son noktayı koyacak. Bu olayla verdiğim örnekteki olay arasında hukuki sonuçlar yönünden fark yoktur.

C : Bazı çevrelerde aksine düşünceler ileri sürülüyor.

Y : Bunlar yanlıştır. Aslında bugün ülkemiz şike olayını sürecekte geçirirken çok şanslı. TFF'nin Tahkim Kurulu Başkanı Hasan Özdemir. Kendileri Yargıtay Başkanlığından emekli. Ayrıca ceza kökenli bir yargıç. Spora ilgisi nedeniyle sanırım TFF'de görev kabul etti. Yargıtay açısından ortada sorun yoktur. Yargıtay kararlarına göre süreç çok eski tarihlerden başlayarak yukarıdaki örnekteki gibi işler. Aslında şike olayından sonra TFF Tahkim Kurulu sorunu bir başka olay vesilesiyle çözdü. Bir dosya bu kurulun önüne geldi. Bir kulübün kalecisi hakkında disiplin cezası verilmişti ve buna itiraz edilmişti. Aynı olayla ilgili İstanbul'da bir ağır ceza mahkemesinde dava devam ediyordu. Tahkim Kurulu kararını verdi ve disiplin yargılamasını durdurdu. Gerekçe şuydu: Ceza davası bitmeden disiplin yargılaması bitemez. Aynı konu Tahkim Kurulunun önüne şike olayı nedeniyle gelse, Kurul aynı kararı verir, çünkü hukukun sarsılmaz sonucu budur.

C: Olayda UEFA'nın tavrını nasıl yorumluyorsunuz ? Bence UEFA acele ediyor, fakat haklı değil. Benim yukarıda çizdiğim tablo İsviçre'de yada UEFA'ya dahil bir başka ülkede de tam olarak geçerlidir. Bunun aksi iddia edilemez. Bizdeki olayın özelliği şuradan kaynaklanıyor. Ülkemiz bir özel ceza yasası yaptı ve şikeyi suç sayıp cezalandırdı. Bu nedenle ceza davası ile disiplin yargılaması karşılıklı geldi. Böyle bir yasa olmasaydı, iş basitti, çünkü disiplin yargılaması ile konu çözüldü. Fakat bugün çözülemez. Bir konuda tereddüdüm var. Bu yalın gerçek acaba UEFA'ya tam olarak anlatıldı mı ?

C: Futbol Disiplin Talimatının 58 nci maddesi konusunda neler söylemek istersiniz ?

Y : Bu madde şikeyi ve teşvik primini disiplin suçu olarak düzenleyen ve cezalandıran hüküm. Madde düzenlenirken bir temel düşünceden hareket edilmiştir. Bugün özellikle şike futbolun kanseridir. Bu nedenle yaptırımı çok ağırdır. Kulüp bu işe karışmışsa, küme düşürülür. Şimdi bazı çevreler şike olayı yaşandıktan sonra, küme düşme olmasın, puan silme olsun diyorlar. Böyle bir sonucu UEFA kabul eder mi ? Hiç sanmıyorum. Kabul edildiğini varsayalım, o zaman uygularsınız, fakat ceza davası bittikten sonra.

C: 26 Ocak'ta TFF'nin yapacağı olağanüstü toplantıyı nasıl yorumluyorsunuz ?

Y : Bence gereksiz bir toplantı. Genel Kurul 58 nci maddenin değiştirilmesini ve yaptırımların hafifletilmesini TFF'ye tavsiye etse ne olacak ki. Böyle bir değişiklik yapılırsa dahi, ceza davası bitmeden uygulanabilecek mi ? Hiçbir şans yoktur.

C : Bu konuda eklemek istediğiniz bir şey var mı ?

Y : Elbette. Bugün şike olayı ile ilgili olarak ülkemizde insanların kafaları karıştırılıyor. Bu kapsama futbola emek harcayan profesyoneller, futbola gönül veren kişiler, taraftarlar dahildir. Şike olayı denilen olay yaşanmıştır; hukuki süreç devam etmektedir. Herkese çok açık ve seçik olarak hukuki süreç tamamlanmadan hiçbir sonucun alınamayacağı anlatılmalıdır.

O kadar ki, maça çıkan hakemlerden başlayın, takımları çalıştıran antrenörlerle devam edin, topun peşinde koşan futbolcuyu psikolojik yönden rahatlatın. Futbol, yeşil alanlar üstünde bir şölen olabilsin. Geçmişte bu şölene zarar verenler olmuşsa, hukukun keskin kılıcı bu kişilere hukukun öngördüğü cezaları kessin. **(Cumhuriyet, 24 Ocak 2012)**

TFF Yönetiminin İstifası

Dün göreve devam etme kararı alan TFF Yönetim Kurulu bugün akşam saatlerinde istifa etti. Konuya biçimsel bakıldığında, başkan ile iki başkanvekili istifa ediyorlar ve sonra Yönetim Kurulu da görevi bırakıyor; 27 Şubat'ta TFF'de seçimli genel kurul yapılacaktır.

Bu sonucu yorumlarken yakın geçmişte şike olayı ile ilgili yaşananları kısaca hatırlamakta fayda var.

Şampiyonlar Liginin başlamasına kısa süre kala, şike ile ilgili ceza soruşturması sürerken, UEFA bir komiserini Türkiye'ye gönderiyor. Bu kişi TFF yönetimi ile görüşüyor. Sonra Yönetim, komiseri dosyanın savcısı ile görüştürüyor. Komiser bu iki kaynaktan bilgileri alıyor ve Nyon'a dönüyor. İki gün sonra UEFA'dan TFF'ye bir akşamüstü bir yazı geliyor. Yazıda, TFF'nin Fenerbahçe Spor Kulübüne ertesi gün öğleye kadar süre tanınması talimatı yer alıyor. Talimatın konusu, Fenerbahçe, yürütülen ceza soruşturması nedeniyle Şampiyonlar Liginde çekilmeli ve bu sonucu TFF'ye bildirmelidir. Fenerbahçe bunu yapmadığı takdirde, UEFA bu konudaki kararın kendileri tarafından alınacağını da TFF'ye bildiriyor. Fenerbahçe bu talebi reddediyor ve UEFA'nın kararıyla Şampiyonlar Liginde ihraç ediliyor. Aynı gün UEFA, aynı ligde o yıl elenmiş olan Trabzonspor'u bu lige alıyor.

Tarih bu olayı böyle yazıyor.

Sonra Fenerbahçe olayı CAS'a taşıyor, yargılama sürüyor. Söylendiğine göre, UEFA bu dosyaya bir savunma koyuyor ve bunun bir paragrafında, şayet TFF bize Fenerbahçe için delil-

lerin yeterli olmadığını belirtseydi, biz de bu kulübü ihraç etmezdik, diyor. Buna inanmamız mümkün değildir. UEFA'nın komiserinin gelip yaptığı görüşmeler dahil, yaşananları yok mu sayacağız?

Aradan aylar geçiyor, Şike Yangını sürüyor. Bu sözleri öğrenen TFF Başkanı, bu yazı bize de gelmiş, benim haberim yoktu, diyor ve istifa ediyor.

Soru şudur: Yukarıda sergilediğim ve yaşanan olgulara dayanan olayda, Fenerbahçe'nin ipi-terimi bağışlayınız- UEFA ile TFF'nin elbirliği ile kesildikten sonra, ortaya çıkan gelişme TFF'nin istifasının haklı gerekçesi olabilir mi? Tabii ki olamaz.

Avrupa futbolunun egemeni UEFA'ya Fenerbahçe'nin Şampiyonlar Liginden ihracından önce Türkiye'deki yargı sistemi hukuki gerçeklere uygun ve açık olarak anlatılsaydı, UEFA ihraç kararını veremezdi. Bu yalın bir hukuki sonuçtur. Bu ülkemizde olduğu gibi, tüm dünyada da böyledir.

Sonuç: TFF yönetiminin bugün istifa etmesinin temeli yoktur. Bilmem yanılıyor muyum ? **(Cumhuriyet, 1 Şubat 2012)**

Türk futbolu kaosta mı ?

Kaos Yunanca bir sözcüktür. Türk Dil Kurumunun Sözlüğüne göre kaos, evrenin düzene girmeden önceki biçimden yoksun, uyumsuz ve karışık durumudur. Bugün bu sözcük karışıklık ve kargaşa anlamında kullanılır. Konu futbol olunca, sorulacak olan soru şudur: Türk futbolu kaosta mıdır ?

Bu niteleme bugünlerde kamuoyunda yaygın. TFF'nin üst yönetiminin istifasından sonra daha da yüksek sesle dile getirilmeye başlandı. Fakat bu düşünce bence doğru değildir. Neden mi ? İşte kısa bir değerlendirme.

Kaostan söz edenler Şike Olayını kastediyorlar. Oysa hukuk bu konuda işlemeye başladı. Savcılığın açtığı ceza davası görülüyor. Her ceza davasında olduğu gibi, bu davada da kural-lar işletilecektir ve uyuşmazlık çözülecektir. Bilinmesi gereken

bir gerçek şudur ki, her uyuşmazlık çıkan konuda kaostan söz edilemez. Kaos günümüzde kargaşa anlamında kullanılır. Kargaşa, düzensizlik, kuralsızlık, içinden çıkılmaz durumları anlatır. Şike Olayında böyle bir durum yoktur. Mahkeme bu olayı çözer ve suçluyla suçsuzu ayırır.

Bu ortamda TFF de sırasını bekler. Ceza davası kesin çözüme ulaşır, TFF'nin disiplin çarkı işlemeye başlar ve sonuçlanır. Demek ki hiç telaşa gerek yoktur. Bugün için disiplin hukuku yönünden alınacak tavır, belemektir. TFF bunun güvencesini vermek zorundadır. Başkan Aydınlar'ın hatası bu noktada olmuştur, çünkü bu konuda net bir resim çizememiştir.

Bu resim doğru çizilseydi futbolun unsurları olanlar(futbolcular, hakemler, teknik adamlar, kulüp yöneticileri v.b.) sakin bir tavır içinde yollarına devam ederlerdi ve sonuçları beklerlerdi. Terimi bağışlayınız, bu insanları diken üstüne oturtmaya hiç gerek yoktur, çünkü hukuk, her olayda olduğu gibi, çözümlerini üretecektir.

Bu ortamda TFF'ye başkan aranıyor. Bir hafta sonra TFF Genel Kurulu toplanacaktır. Yeni başkanla ve yeni bir yönetimle işler yürüyecektir. Yeni yönetim yukarıda çizdiğim resme uygun bir tavır içinde olursa, işi kolaydır. Bu arada ortalığı bir UEFA ve FIFA korkusu sarmış durumda. Buna gerek var mı? Bence yok. Neden mi? Bu kuruluşlar hukuku bir yana atabilirler mi? Elbette atamazlar, fakat bu ülkenin hukukunu bu kuruluşlara doğru ve iyi anlatmak şarttır. Bugüne kadar bu yapılamadı.

Şike Olayının karışık gibi görünen resmi aslında bir tercih hatasından kaynaklanıyor. Şike ve teşvik primi Sporda Şiddet Yasasının içine suç olarak yerleştirilmeseydi, bu tür hareketler futbol disiplini içinde kalsaydı, sorunu çözmek çok daha basit olurdu. Bu yapılmadığı için, ortalık kararmış gibi gözüküyor. Oysa disiplin kuralları ile futbolda şikeyi ve teşvik primini cezalandırabilirdiniz. Bu konuda en ağır yaptırımları uygulamanız uygun olurdu ve konu kapanırdı. Fakat işin içine ceza hukuku girince, iki platform oluştu ve bunların birbiriyle bağdaştırılması gerekti.

Son söz: Hukuk, sen elbette her şeye kadirsin. (Cumhuriyet, 20 Şubat 2012)

Şike Davası Hakimi Ekinci Eski Hocası ve Sanık Avukatı Erdener Yurtcan'a Seslendi

Bize okulda az çektirmediniz !

Hilmi Türkay

Kamuoyunun merakla beklediği şike olayının duruşmasında iki bölüm tamamlandı. İlk bölümdeki dört günlük sürede önce sanıkların kimlik tespiti yapıldı. Daha sonra iddianame okundu. Mahkeme başkanı Mehmet Ekinci, sanıklara evli olup olmadıklarını ve çocuk sahibi olup olmadıklarını sordu. Bu yasanın gereği idi. Başkanın çocuğu olan sanıklara, "Allah başışlasın" demesi, duruşmanın sakın bir havada geçeceğinin sinyaliydi aslında. Bunu duruşmaya katılan tecrübeli avukatlara sordum. Türk adliyesinde rastlanan bir tavır olmadığını, centilmenlik çizgisi içinde mütalaa edilebileceğini söylediler.

400 sayfadan oluşan iddianamenin tamamı TRT spikerleri tarafından okundu. Tabii çok zaman aldı. Bazı avukatlar özet okumayı önerdiler Başkana. Başkan bunun yasal zorunluluk olduğunu söyledi, akan sular durdu. Bu doğru muydu? Duruşmaya avukat olarak katılan Prof.Dr. Erdener Yurtcan'a danıştım. "Biz yasayı 1929'da Almanya'dan almışız. Yasanın ilk şeklinde bu vardı, Almanlar bunu 1965'te değiştirdiler, fakat biz 2005'te yeni yasayı yaparken dahi bunu koruduk. Bence bugünkü şartlarda iddianamenin tamamını okumak gereksizdir. İnternetteki sitelerde dahi duruşma başlamadan iddianamenin tamamı yayımlandı. Bu nedenle sanıkların duruşmada iddianamayı dinleyerek kendilerine yapılan suçlamaları öğrenmeleri diye bir şey bugün yoktur." dedi.

Duruşmanın ikinci bölümü Çağlayan Adliyesinde yapıldı. İlk duruşma salonu ile ilgili birkaç söz etmem uygun olur. Salon yetersizdi, ne avukatlar, ne dinleyiciler, ne basın buraya sığamadı. Çok zorluk çekildi. Oysa bu bina yeni yapıldı ve

hizmete açıldı. Çok sanıklı davalar için daha uygun ortamlar yaratılabilirdi.

Duruşmanın ikinci bölümü de 4 gün olarak planlanmıştı mahkeme heyetince. Fakat zaman yetmedi. Bu açıkça görüldü. 23 tutuklu sanığın sorgusu ve avukatlarının savunmaları için zaman yetersizdi. Bu konuda baştaki sanıklar ve avukatları şanslıydılar, uzun süreler kullandılar. Bu noktada atasözü tam yerine oturdu: Sona kalan dona(donmak anlamında) kaldı. O kadar ki, dördüncü gün sırası gelenler meramını tam olarak anlatamadı. Zaman giderek sıkıştı, savunma süreleri 10 dakikaya, avukatların konuşması 5 dakikaya indi.

Dört gün boyunca ilginç sahneler yaşandı. İşte size kısa kısa kesitler.

Aziz Yıldırım'ın sorgusunda bir maçta şike parasının bir çantada taşındığı iddiasını yanıtlarken, yapay paralarla çantayı ortaya koyması ve paraların o çantanın içine sığdırılmasının mümkün olmadığını söylemesine, salonda bulunan herkes güldü. Savunma açısından ilginç bir yöntemdi, Amerikan mahkemelerini hatırlattı.

Bazı sanıkların Başkan Ekinci ile olan diyalogları da herkesi güldürdü, çünkü bu sanıklar tüm içten tavırlarıyla Başkanın sorularını cevaplandırdılar. Sanık Abdullah Başak'ın, davanın simgelerinden biri haline gelen Austin Mini Cooper arabayı anlatırken, “ Başkanım bir bana bakın bir de bu arabaya. Ben bunun içine nasıl sığarım ki. ” deyince, salonda kahkaha koptu.

Bülent Uygun savunmasını yaparken Başkana teşekkür etti. Bunun nedeni ilkin anlaşılamadı. Sonra çok net bir açıklama geldi Uygun'dan. “ Başkanım siz beni Beşiktaş Adliyesinde tutuklamıştınız; 8 aydır tutukluyum, 17 kilo verdim, sağlığıma kavuştum. Bu sizin sayenizde oldu.” Dedi. Bence Bülent Uygun bu beyanı ile tarihe geçti, çünkü böyle içten bir beyanı dünyanın hiçbir ülkesinde bir duruşma salonunda duymamız mümkün değildir.

Duruşmada başka güzellikler de yaşandı. Sorgu sırası sanık Sami Dinç'e geldiğinde, Başkan onun avukatına söz vermeyeceğini söyledi ve ekledi: " O zaten avukat, kendini savunur. " O anda bir avukat ayağa kalktı. Bu avukat Prof.Dr. Erdener Yurtcan'dı. Herkesin saygı duyduğu, hem hocaların hocası olan, hem de salonun en kıdemli avukatı olan kişi. Başkan Hoca'ya döndü: " Hocam size elbette söz vereceğim, ama lütfen kısa bir konuşma yapın dedi ve ekledi: " Siz şu anda içinizden Başkan bana çektiriyor diyorsunuzdur, fakat ben sizin öğrencinizim, siz de bize okulda az çektirmediniz" dedi. Salon kahkahadan inledi. Erdener Hoca bunu gayet sakin karşıladı ve oturdu. Hoca savunmasına başladığında, " Hocaların öğrencilere okulda çektirmeleri de iyi sonuçlar verir daha sonra. Bakın siz de çok başarılı bir Başkan olarak ülkeye hizmet ediyorsunuz." Dedi.

Duruşma sonunda mahkeme bazı sanıkları tahliye etti. Bu buruk bir ortam yarattı. Fakat yapacak bir şey yoktu. Gönül tüm tutuklu sanıkların tahliye edilmelerini isterdi. Fakat umut 26 Mart celsesine kaldı.

Duruşmanın sonuçları bir yana, yazımı bitirirken duruşmayla ve Başkan Mehmet Ekinci'nin tavrıyla ilgili bir gözlemi okurlarla paylaşmak isterim. Başkan, duruşmanın başladığı ilk dakikalardan itibaren bir güzel tavır sergiledi. Duruşma, sakin bir ortamda yapılacaktı. Böyle de oldu. Duruşmaya çok kez ara verildi. Tutuklu sanıklar duruşma salonundan çıkarılmadı; yakınlarıyla hasret giderdiler, çocuklarıyla ve yakınlarıyla kucaklaştılar. Gözleri nemlense de, mutluydular. Duruşmada ortam hiç gerilmedi. Kimse duruşmanın akışını bozacak bir tavır sergilemedi. O kadar ki, sanıklardan bazılarının Ekinci Başkanla sordukları kişisel soruları dahi Başkan gülerek karşıladı ve esprili cevaplar verdi.

Bu ortamlara ülkede ihtiyacımız var. Hele hele bu anlar bir önemli davanın görüldüğü bir duruşmada yaşanıyorsa, bence değeri daha da fazla oluyor. **(Cumhuriyet, 28 Şubat 2012)**

Kadınlar İşiniz Zor...

Her yıl 8 Mart günü Dünya Kadınlar Günü kutlanıyor. İlk geçmişe kısa bir bakış. 8 Mart 1857 tarihinde ABD'nin New York kentinde 40.000 dokuma işçisi daha iyi çalışma koşulları istemiyle bir tekstil fabrikasında greve başlıyorlar. Ancak polis işçilere saldırması ve işçilerin fabrikaya kilitlenmesi, arkasından da çıkan yangında işçilerin fabrika önünde kurulan barikatlardan kaçamaması sonucunda çoğu kadın 129 işçi can veriyor. İşçilerin cenaze törenine 10.000'den fazla kişi katılıyor.

26 - 27 Ağustos 1910 tarihinde Danimarka'nın Kopenhag kentinde 2. Enternasyonale bağlı kadınlar toplantısında (Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı) Almanya Sosyal Demokrat Partisi önderlerinden Clara Zetkin, 8 Mart 1857 tarihindeki tekstil fabrikası yangınında ölen kadın işçiler anısına 8 Mart'ın "Internationaler Frauentag" (International Women's Day - Dünya Kadınlar Günü) olarak anılması önerisini getiriyor ve öneri oybirliğiyle kabul ediliyor.

İlk yıllarda belli bir tarih saptanmamıştır, fakat her zaman ilkbaharda anılıyor. Tarihin 8 Mart olarak saptanışı 1921'de Moskova'da gerçekleştirilen 3. Uluslararası Kadınlar Konferansı'nda gerçekleşiyor. Birinci ve İkinci Dünya Savaşı yılları arasında bazı ülkelerde anılması yasaklanan Dünya Kadınlar Günü, 1960'lı yılların sonunda Amerika Birleşik Devletleri'nde de anmaya başlanmasıyla daha güçlü bir şekilde gündeme geliyor. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 16 Aralık 1977 tarihinde 8 Mart'ın "Dünya Kadınlar Günü" olarak anılmasını kabul ediyor.

Türkiye'de 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü ilk kez 1921 yılında "Emekçi Kadınlar Günü" olarak kutlanmaya başlanıyor. 1975 yılında ve onu izleyen yıllarda daha yaygın, ve yığinsal olarak kutlanıyor, kapalı mekanlardan sokaklara taşınıyor. "Birleşmiş Milletler Kadınlar On Yılı" programından Türkiye'nin de etkilenmesiyle, 1975 yılında "Türkiye 1975 Kadın Yılı" kongresi yapılıyor. 12 Eylül 1980'den sonra dört yıl süreyle herhangi bir kutlama yapılmıyor. 1984'ten itibaren her yıl

çeşitli kadın örgütleri tarafından “Dünya Kadınlar Günü” kutlanmaya devam ediliyor. (Bu bilgiler için Google’a teşekkürler)

Bugün dünya ölçeğinde olayın neresindeyiz? Olay derken elbette kadının toplum içindeki yerini ve önemini algılamak durumundayız. Bu konuda dünyanın tüm ülkelerini mercek altına yatırdığımızda, gördüğümüz resim nedir? Eğitimden yeterli payı alamamış, fırsat eşitliğinden tam olarak yararlanamayan, ayağı sağlam basmayan, erkek egemenliğine teslim olmuş, bir büyük nüfus. Hemen her toplumda erkeklerle sayısal olarak eşit bir sayıya ulaşan kadın nüfusu, ülke yönetiminde ne kadar pay sahibi? Uzağa gitmeye hiç gerek yok. Parlamen-toda temsili sağlamak için “kadın kotalarının” tartışıldığı 21. yüzyılda, insanların işine gelince, kadın anamızdır, kadın baş tacımızdır, dünya kadınların ayaklarının altındadır, edebiyatını bir kenara koyarak düşünmek ve harekete geçmek zamanı değil midir? Elbette öyledir.

Anayasanın 10 uncu maddesi diyor ki: “ Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. “ Anayasanın kadın-erkek eşitliğini perçinlenmesi güzeldir ve kaçınılmazdır. Devletin eşitliği yaşama geçirme yükümünün belirtilmesi daha da güzeldir. Bu konuda olayın acaba neresindeyiz? Eksiklikleri sıralamak için bu sayfa yetmez. Ama, 2010’da maddeye eklenen şu cümleye ne demeli? Bu maksatla(eşitliği sağlamak için) alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. Okurlar kusura bakmasınlar, acaba dervişin fikri neyse, zikri de odur mu demeli? Eşitlik ilkesini gerçekleştirmek için devlet önlem alacak ve çözümler getirecek. Bunlar uygulanırken, eşitlik ilkesine aykırı yorum yapılamayacak. Demek ki böyle bir tehlike var. Bununla bazı insanların şu eşitlik denilen kavramı içlerine sindiremedikleri sonucu açıklanmış olmuyor mu?

Son söz: Ülkemin ve tüm dünyanın kadınlarının 8 Mart’ını kutluyorum. İşiniz zor, çok zor. **(Cumhuriyet, 8 Mart 2012)**

UEFA biraz ciddiyet lütfen !

UEFA'nın Genel Kurulu 23 Mart günü İstanbul'da yapılacak. Bu nedenle başkan Platini ve genel sekreter Infantino da ülkemize geldi. Bugün genel sekreter bir basın toplantısı düzenledi. Tabii ki bizi ilgilendiren şike konusu. Türkiye futbolu 3 Temmuz'dan bu yana bu konuyla yatıyor, bu konuyla kalkıyor. Herkes merak içinde, ne olacak ?

Daha önce de yazdığım gibi, bu olayın 3 ayağı var. Birincisi ve en önemlisi şike konusunda açılmış ve görülen ceza davası. İkincisi TFF'nin bu olayı disiplin hukuku açısından değerlendirmesi. Üçüncüsü ise UEFA ve FIFA ayağı. Bu üçgende herkes beklemede.

UEFA genel sekreteri bugünkü basın toplantısında şike olayı ile ilgili deliller yeterli diyor. Ben de kendisine biraz ciddiyet lütfen diyorum. Ne zamandan beri ceza ve disiplin yargılaması süren konuda bir futbol örgütünü temsil eden bir yönetici hüküm veriyor ? Hani, UEFA kendisine üye ülkelerin hukukuna saygılıydı ? Sonuçları beklemek gerekmez mi ?

Olmadı . Bu genel sekreter bu ön yargıyı açıkladıktan sonra, düğümü TFF çözecek demek ne kadar inandırıcı olabilir ki. Elbette olamaz.

Kanımcı Infantino bazı şeyleri birbirine karıştırmış. Oysa hukuk kargaşa yaratmaz, kargaşayı bitirir ve hükmü kurar. Bunları neden mi söylüyorum. Basın toplantısında kendisine Fenerbahçe-UEFA-TFF'nin taraf oldukları CAS'daki dava sorulduğunda, bu dava halen görülmektedir. Bu nedenle o konuda bir şey söylemek doğru olmaz, diyor.

Son söz: Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu. (**Cumhuriyet, 22 Mart 2012**)

Çağlayan'ın Bilinmeyenleri

Dünyanın neresinde olursa olsun, bir çocuğun babasına seni seviyorum baba diye seslenmesi kadar doğal bir şey olabilir mi ?

Olamaz dediğinizi duyuyorum. Ama bu seslenişin altında yatan neden, o sözlere o denli farklı bir anlam verir ki, o zaman insanoğlu bunları ayrı bir terazide tartmak gereğini duyar.

Tauna kim, babası kim ? Tauna henüz 12 yaşında bir çocuk. Babasının adı İlhan Yüksel Ekşioğlu. Yer Çağlayan Adliyesi, 16. Ağır Ceza Mahkemesinin duruşma salonu. Burada geçen hafta yine dört günlük süreçte kamuoyunun Şike Davası diye isimlendirdiği dava görüldü. Daha önce de olduğu gibi, yine sanıklar savunma yaptılar; avukatları onlara hukuki destek verdi. Özellikle tutuklu sanıkların avukatları mahkeme heyetini tutuklamalara son vermeleri konusunda aydınlatmaya çalıştılar. Bir anlamda sanıkların özgürlüklerinin geri verilmesini istediler.

Sıra İlhan Yüksel Ekşioğlu'na geldiğinde, Ekşioğlu duygusal bir konuşma yaptı. Kendini, ailesini, çocuklarını anlattı boğazı düğümlenerek. Büyük bir sessizlik içinde duruşma salonunda onun sözleri tarihteki yerlerini alırken, bir ses ortalığı çınlattı. Bu Tuana'nın sesiydi. O küçücük sevgi dolu yüreğinde babasına destek vermesi gerektiğini hissetti ve sevgisini haykırdı. O an, salonda bulunan çoğu kişinin gözleri doldu.

Ben de bir kez daha ceza yargıçlığının çok zor bir meslek olduğuna inandım. Onlar elbette önlerine gelen olayları hukuk terazisinde tartmak ve adil sonuçlara ulaşmakla yükümlüler, görevin gereği bu. Fakat ceza davalarını öteki davalardan ayıran çok önemli bir yan var sanıyorum. Her ceza davası bir özgürlük mücadelesi içeriyor.

Geçen dört gün içinde bu davayı izleyenler ilginç sahnelere tanıklık ettiler. İşte birkaç kesit.

Başkan Aziz Yıldırım kendisine ayrılan süreyi iyi kullandı, çünkü terim yerindeyse, dersini iyi çalışmıştı. İddianamenin eksik hazırlandığını, sanık olmaları gereken kimi kişilerin dışta tutulduğunu anlattı. Trabzonsporlu yöneticilerin de duruşmaya gelmelerini istedi, onlarla bazı şeyleri duruşmada tartışmak istiyordu. Mahkeme Başkanı Mehmet Ekinci, her zamanki

sakin tavrıyla bunun gerçekleşeceğini söyledi. Yeri gelmişken söylemek isterim. Zaman zaman aklıma takılıyor. Bu mahkemenin başkanı Mehmet İkinci olmasaydı, acaba bu dava bu denli sakin bir havada geçer miydi, bilemiyorum.

Şike Davası tabii ki çok sanıklı bir dava, 93 sanık var. Onları savunan avukat sayısının da çok olmasını yadırgamak ne mümkün. Hemen her sanığın birden çok avukatı var. Rekor Aziz Yıldırım'da. Bunu duruşma tutanağında görmek mümkün. Bu açıdan duruşma salonuna bir göz attığınızda, ilginç bir tabloyla karşılaşıyorsunuz. Bir yanda mesleğin henüz başında olanlar, öte yanda mesleğin kıdemlileri. İçlerinde mesleklerinde 50 yıla yaklaşan iki Hoca var. Prof.Dr. Erdener Yurtcan ve Prof. Dr. Köksal Bayraktar. Ben hukukçu değilim, ama onların konuya yaklaşımı diğer avukatlardan o kadar farklı ki. Yılların birikimi ve tecrübesiyle, olayları süzüyorlar ve sağlam temellere oturtuyorlar. Onlar konuşurken salonda çıt çıkmamasını başka nasıl anlatabilirim ki. Bir an için kendimi genç avukatların yerine koydum. Kendilerini şanslı sayıyorlardır diye düşündüm, bu davada onlarla birlikte görev yaptıkları için.

Duruşmada bir savcı görev yapıyor. Savcı önündeki bilgisayarla duruşmayı takip ediyor. Fakat hiç söz almıyor, sanıklara soru sormuyor, yalnızca dinliyor. Geçen Cuma akşamı Başkan tüm sanıkları dinledikten sonra savcıya düşüncelerini ve istemlerini sordu. Savcı, çok kısa bir konuşmayla tüm tutuklu sanıkların salıverilmelerinin uygun olmayacağı yönünde görüş bildirdi. Bu sözler salonda önce derin bir sessizliğe neden oldu. Sonra herkes yine mi Metris dercesine baktı. Tutuklu yakınlarını olabildiğince rahatlatmak yine tutukluların avukatlarına düştü. Mahkemenin savcının istemleri ile bağlı olmadığını anlatmaya çalışıyorlardı. Başka ne yapabilirlerdi ki.

Gecenin sonunda kararlar açıklandığında, sevinç ve hüznün bir arada yaşandı. Bazı tutuklu sanıkların salıverilmesine karar verilmişti; diğerleri için umut "bir başka bahara" kalmıştı. Bu bahar Nisan ayının 30. günüydü. **(Cumhuriyet, 4 Nisan 2012)**

Avukatlar Gününü kutlamak mı ?

Her yıl 5 Nisan Avukatlar Günüdür. Gelenekselleşmiş günleri kutlamak âdettendir. Fakat bu günü kutlamak inanın içimden gelmiyor. Bunun o kadar nedeni var ki. Sorarsanız, avukatlık mesleği hukukun ve yargılama uğraşının üç temel ögesinden biridir. Yargıçlık, Cumhuriyet savcılığı ve avukatlık bir sacayak oluşturur. Bu üç kavramın aynı değerde olmaları gerekir. Fakat gerçekte öyle değildir. Yaşananları teraziye vurursanız, bunun böyle olmadığı kolayca ortaya çıkar. Acaba kusur kimde ya da nerede ?

Ülkemizde insanların gözünde avukatların yeri çok yüksekte değildir. Bu konuda batı ülkeleriyle bir karşılaştırma yaparsanız, bu sonuç ortaya çıkar. Oralarda avukatlara gösterilen saygı, bu mesleğin mensuplarının göğsünü kabartır. Bizde neden böyle değil ? İşte size bir otokritik.

Ülkemizde bir avukat nasıl yetişmelidir ? Bunun temel ilkeleri bellidir. Hukuk fakültesinde iyi bir hukuk eğitimi üzerine bina edilecek bir staj dönemi ve avukatlık sınavı. Bugünkü resimde ne var ? Sayıları çoktan elliye geçmiş, ismen hukuk fakültesi, ama öğretici kadrolarıyla fakülte olmayan çok sayıda kurum. Bunlarda yetersiz kadrolar. Bir anlamda oradan oraya koşuşturan bir "avuç" hoca.

Sonra, gelsin diploma. Arkasından staj. Birkaç büyük ili dışta tutarsanız, temeli mesleği öğretmeye dayanması gereken staj kavramından çok uzakta geçirilen bir dönem. Sınavsız avukatlık olur mu ? Elbette olmaz. Ama bizde olur. 1967 yılından beri her çıkarılan Avukatlık Yasasında yerini alan, fakat hiçbir zaman hayata geçirilemeyen bir hayaldir avukatlık sınavı.

Bu düzende avukatlık hakkı kazanıldı. Cübbeli fotoğrafla baro levhasında yer alındı. Sonra, mesleki uğraş başlıyor. Ruh-satnamenin alındığı günün ertesinde, bu avukat bir ağırceza mahkemesinin ya da bir Yargıtay Dairesinin önünde davaya girebiliyor. Böyle bir sistem dünyanın neresinde var ? Cevap: hiçbir yerinde. Sonra gelsin eleştiriler. En önemlisi de yargıç ve

savcılardan. Baş kabahatli kim, elbette onları yetiştiren hocalar. Bize ne söz düşer, bir kriterle cevap vermek, “geçmişte öğrencimiz olanların meslekteki başarıları kendilerindedir; tüm kusurları ise hocalarının.”

Bugün bunları bir yana koyarak dünya ölçeğinde ülkeleri nasıl sınıflandırırız diye bir soru sorsak, acaba ne cevaplar alırız. Sanayi ülkesi, tarım ülkesi, turizm ülkesi v.b. Bu sınıflandırma içinde Türkiye’yi nereye koyarsınız ? Siz ne dersiniz bilemem ama, ben ülkemizi öncelikle ceza davaları ülkesi olarak adlandırıyorum. Neden mi ? Bir an durup düşünelim. Gazetelerde ve televizyonlarda baş köşede oturanlar, birer isim takılarak görülen ceza davaları değil de nedir.

Bu böyle mi olmalı ? Elbette hayır. Yanlış anlaşılmasın, her ülkede olduğu gibi, bizim ülkemizde de ceza davaları açılacak ve görülecek. Hatta bunlar arasında önemli-önemsiz ayrımı da yapılacak. Fakat bunlar tüm kamuoyunu işgal ederse, bunda bir terslik olmadığını ileri sürmek mümkün değildir. Ceza hukuku ve ceza yargılaması hukuku bir girdabın içinde dönüyor. ABD’de acımasız hortumlar bile birkaç günde etkisini kaybederken, bizim girdabımızın kısa sürede biteceğini söylemek hayal olur.

Bu girdap içinde avukatlar ne yazık ki mesleklerini diledikleri gibi uygulayamıyorlar. Çok sanıklı davalarda kim meramını nasıl anlatacak ? Bu işte kusurlu-kusursuz herkes şikayetçi. O kadar ki, şikayete hakkı olmayanlar, şikayetçilerin başında yer alıyor. Bu görüntüden avukatlar elbette kırgın ve küskün. Kendilerini haklı olarak adalet mekanizmasının bir temel ögesi olarak gören avukatlar, yaşanan girdap içinde istediklerini yapamamaktan, anlatamamaktan kırgınlar.

Geleneksel hale gelmiş günlerin bir şölen coşkusu içinde kutlanması gerekmez mi ? Elbette gerekir. Bundan daha doğal ne olabilir. Ama şölenler neşe kaynağı toplantılardır; kitapta böyle yazar. Ama bu ortamda Avukatlar Günü kutlanabilir mi ? Kutlanamaz. Fazla söze gerek yoktur.

Son söz: Güzel günlerde Avukatlar Günü kutlamayı tüm meslektaşlarım adına diliyorum. **(Cumhuriyet, 5 Nisan 2012)**

Böyle bir Türkiye’de yaşamak mı?

Zaman zaman bu soruyu sormak gereğini duyuyorum. Nedeni çok basit. Böyle bir Türkiye’de yaşamak istemiyorum. Geçmişte yaşamak istiyorum. Dudak bükmeyin, görüyorum.

Varsın evimizde soba yansın salonun orta yerinde. Tüm aile onun etrafında toplanalım. Herkes o gün yaşadıklarını anlat-sın. Hayatı paylaşalım ailecek. Elinde kara maşası, kestaneleri çevirsin sobanın üstünde dedem özenle. Dünyanın en önemli işini yapıyormuş gibi, etrafını süzsün tel çerçeveli gözlüğünün üstünden, övgüler bekleyerek.

Radyo Tiyatrosu başlasın, her hafta çarşambaları. Bir hafta komedi, bir hafta dram. Pür dikkat dinleyelim o billur sesli aktörlerini ve aktrislerini İstanbul Şehir Tiyatrolarının. Arnavut bozacının gür sesi sarsın mahalleyi, konu komşu açsınlar pencerelerini, sıralarını beklesinler. Sonra zevkle yudumlasın herkes bozasını, sarı leblebi eşliğinde.

Kışlar olabildiğince sert geçsin. Diz boyu olsun kar, bata çıka gidelim tren istasyonuna. Gelsin salına salına kara tren bir gelin edasıyla. Yolcular insin, yolcular binsin. Herkesler birbirini selamlasın, göz açıp kapayıncaya kadar geçen zamanda. Kırk beş dakikada varalım Sirkeci’ye ne gam.

Tramvaya binelim, üç kuruş verelim biletçiye, alalım bir öğrenci bileti. Kimi zaman delikli iki buçuk kuruşu da kabul etsin biletçi, hafifçe gülümseyerek. Yer verelim büyüklere, ayakta kalmasınlar. Başımızı okşasınlar, teşekkürün en nazik olanını hak edelim. Tıngır mıngır alalım yol varalım okulumuza.

Sıkıldık, hem de çok sıkıldık bu anlattıklarınızdan mı diyorsunuz? Çok yanılıyorsunuz. Şimdilerde yaşadığımız hayat mı, mutlu muyuz, durup bir düşünmek gerek. Nereden başlamalı, bilmiyorum ki.

Toplumu sarmış iki virüs, en tehlikeli cinsinden. Birinin adı televizyon, ötekini ise, bilgisayar ve internet. Bu topluma ne veriyorlar ki bunca sayıda televizyon kanalı, yirmi dört saat yayın yaparak. Belgesel programı seyredenler parmak kaldırsın, ama dürüstçe. Kimse kusura bakmasın, onca diziye harcanan paraya yazık. Bilgisayar ve internet elbette bu çağın en önemli buluşlarından, kuşkusuz. Ama bu araç çene çalmak için tabii ki yaratılmadı. Cep telefonu dedikleri telefonları unuttuğumu kimse sanmasın. Telefon, ismi üstünde, sesi uzaktan aktaran bir haberleşme aracı. Bizde öyle mi? Sokağa çıktığımızda kulaklarımızı çınlatın lütfen; o denli iştahla bu telefonlarla konuşanları gördüğünüzde. Öyle üzülüyorum ki, cep telefonunun olmadığı dönemde Türk insanı nasıl ağır eziyet çekmiş, Çin işkencesinden beter.

“Abidin sen mutluluğun resmini yapabilir misin?” diye sormuş ya büyük Nazım Hikmet, büyük Abidin Dino’ya. Mutluluğun resmi de anlatımı da elbette yapılabilir, ne gam. Mutluluk insanın çok uzağında değildir ki, onu hisseder, onu yaşar insanoğlu, kimi zaman yalnız, kimi zaman paylaşarak yakınındaki ya da uzağındaki insanlarla. Mutluluk öyle yüce bir duygudur ki, onun parayla pulla hiç mi hiç ilgisi yoktur. Mutluluk satın alınamaz. Mutluluk gelir bir kelebek yumuşaklığında konar insanoğlunun yüreğinin ta derinliklerine, kucaklar onu bir bebek kadar saf ve temiz ve beklentisiz. **(Cumhuriyet, 13 Nisan 2012)**

UEFA doğru yola giriyor.

Dün haber ajanslarına UEFA kaynaklı bir haber ulaştı. UEFA, TFF’den üç ay önce istediği şike davasının iddianamesini geri göndermiş ve TFF’nin Etik Kurulunun raporunu istemiş. Hatta ayrıntıda, UEFA’nın bu raporun Türkçe metnini istediği, tercümenin UEFA tarafından yapılacağı da yer alıyor.

Bu haberi nasıl yorumlamak gerekir? En kısa tanımlaması ile UEFA doğru yola giriyor demek uygun olur. UEFA Avrupa futbolunun çatı örgütü ise, bir üye ülkede ortaya çıkan, şike

olarak adlandırılan olayın disiplin yönü üzerinde duracaktır. UEFA'nın birincil görevi budur. Bu nedenle bugüne kadar UEFA'nın bu olayın ceza davası ayağını öne çıkarması doğru bir yaklaşım değildir. Daha önce yaşanan, müfettiş gönderip olayı soruşturan savcı ile görüştürmek, ondan alınan bilgileri kesin hukuki sonuç gibi kamuoyuna yansıtmak yanlıştır.

UEFA'nın Etik Kurulunun-henüz ortaya çıkmamış olsa da raporunu istemesi yalnızca bir başlangıçtır. Ayrıca UEFA'ya anlatmak gerekir ki, TFF bünyesindeki yapılanmada Etik Kurulunun raporu da TFF yönetimine bu konuda ışık tutacak bir istişari rapordur. TFF çatısı altında, yaşanan olay konusunda ilkin PFDK'in yürümekte olan disiplin soruşturmasını bitirmesi gerekir. Sonra bu konuda kararı TFF Yönetim Kurulu verecektir.

Bu gerçekler ortada iken UEFA'nın tavrını ancak bir hazırlık ve ön inceleme olarak nitelenmek uygun olur.

Söz bu noktaya gelmişken bir hukuki gerçeği bir kez daha vurgulamak isterim. Şike Davası denilen yargılama kesin hükümle(Yargıtay'dan geçerek) sonuçlanmadan, bu olayın disiplin yönü sonuçlanamaz, ne TFF'de ne de UEFA'da. Hukuki gerçek budur. Daha önce de yazdım ve örnekledim. Bir olay hem suç hem de disiplin suçu açısından incelenirse, suç yönü öne çıkar. Bu, disiplin hukukunun ceza davasını beklemesi demektir. İşte yeni bir örnek: Bir avukat bir olaydan ötürü hem suç işlemek hem de meslek disiplinine aykırı davranmakla suçlansa, avukat hakkındaki ceza davası bitmeden disiplin yargılaması bitemez. Avukatlık Kanununda böyle yazar. Şike olayı açısından da bu sonuç mutlaklıdır.

Kimse kusura bakmasın, hukuk her derde devadır, ama gerektiğinde acı ilaçlarını içirmekten geri durmaz. **(Cumhuriyet, 14 Nisan 2012)**

Tutuklu Milletvekilleri İçin Çözüm

Tutuklu yargılanırken milletvekili seçilen kişiler bugüne kadar parlamentodaki görevlerini yapamadılar, çünkü bu milletvekillerinin tutukluluk hallerine son verilmedi.

TBMM Başkanı Cemil Çiçek bu konuda harekete geçti ve muhalefet partilerinin grup başkanvekillerini toplantıya çağırdı. Bu toplantı dün yapıldı. Gönül arzu eder ki bu toplantıya iktidar partisinin grup başkanvekili de çağırılmış olsun ve katılsın. Bu sayede yol kısalmış olurdu ve çözüm kolaylaşırdı.

Toplantıdan sonra TBMM’den şu açıklama yapıldı: “Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Cemil Çiçek’in başkanlığında 3 siyasi partinin grup başkanvekilleri bir araya geldi. Toplantıda tutuklu milletvekillerinin durumu hukuki açıdan değerlendirildi. Grup başkanvekilleri konuya ilişkin görüşlerini ifade ettiler. Görüşmelerden sonra grup başkanvekillerinin kendi grupları ile değerlendirme yapma ihtiyaçları hasıl oldu. 23 Nisan’dan sonra tekrar bir araya gelip konu görüşülecektir.”

Bu açıklama sorunu çözmek için sürecin işlediğini gösteriyor. Bu olumlu bir gelişmedir. Bu konuda yaşananları hatırlamak için kısaca geriye bakmakta fayda var.

Tutuklu yargılanırken milletvekili seçilen kişiler mahkemelerce salıverilmediler, çünkü bu kişilerin yasama dokunulmazlığından yararlanmalarının önünde anayasal engel vardı. Anayasanın 83. maddesi yasama dokunulmazlığını düzenlerken bir istisna getiriyor ve diyor ki: “(...)seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasanın 14 üncü maddesindeki durumlar bu hükmün dışındadır. Ancak, bu halde yetkili makam, durumu hemen ve doğrudan doğruya Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmek zorundadır.” Maddenin yollama yaptığı 14. maddede ise, “Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz. Bu iki maddenin özü şudur: Anayasal düzeni ortadan kaldırmak için suç işlediği iddia edilenler yasama dokunulmazlığından yararlanamazlar.” deniliyor.

Bu konunun kökenine inildiğinde, karşılaşılan manzara şudur: **1961 Anayasasının 79. maddesi milletvekilleri için yasama dokunulmazlığını öngörmüştü. Bu hükümde yukarıda**

sözünü ettiğim istisna yoktu. 1982 Anayasası bu istisnayı getirmiştir. Durum böyle olunca, 12 Haziran 2011 genel seçiminde milletvekili seçilmiş bulunan, fakat anayasal düzeni ortadan kaldırmak için suç işlemekten ötürü yargılanan ve tutuklu olan kişiler, otomatik olarak yasama dokunulmazlığını kazanamamışlardır. Bu kişilerin tutukluluk haline son verilmesi için yapılan başvurular mahkemelerce reddedilmiştir.

Ortaya çıkan tablo şudur: Milletvekili olmak ve TBMM’de görev yapmak hakkını kazanmış olan kişilere bu yol kapatılmıştır. Bu yol nasıl açılabilir?

İşte çözüm: Bir Anayasa değişikliği yapılarak, **Anayasanın 83. maddesindeki istisna kaldırılıp bu hüküm 1961 Anayasasındaki haline döndürüldüğünde**, milletvekili seçilmiş olanlar otomatik olarak yasama dokunulmazlığını kazanırlar ve kendilerine TBMM yolu açılır. Anayasa değiştirilirken, getirilecek olan bir geçici madde ile yazıya konu olan milletvekillerinin durumuna da açıklık getirilir. Sorun biter.

Çözüm için Anayasa değişikliğine gerek görülmesi yadırganmamalıdır. 1982 Anayasası daha önce de birkaç kez (2001, 2004, 2010) değiştirildi. Konunun aciliyeti bu değişikliği hızlandırabilir. Yeni bir Anayasanın hazırlanması çalışmalarının yürütülmesi de bir sakınca oluşturmayacaktır, çünkü o konuda daha alınacak çok mesafe var.

Soruna çözüm aranırken Ceza Muhakemesi Kanununda(CMK) değişiklik yapılarak sorunun çözüleceği de ileri sürülmektedir. Ancak belirtmem gerekir ki, bu yol sorunu çözmek açısından uygun bir yöntem değildir, çünkü böyle bir durumda yasayla Anayasa arasında çelişki doğar ve sorun ortada kalır. Tutuklu milletvekillerinin bugüne kadar salıverilmemelerinin nedeni, bu kişilerin milletvekili seçilmiş olmakla otomatik olarak yasama dokunulmazlığından yararlanmalarının önündeki anayasal engeldir. Mahkemeler bu kişiler hakkında verdikleri kararlarda onların milletvekili seçilmiş olduklarını dikkate almayarak konuya yaklaşmış olsalardı, o zaman konuyu CMK çerçevesinde değerlendirirlerdi. Bu değeren-

dirme bugüne kadar olumsuz sonuçlar vermiş ve tutukluluk halleri devam etmiştir. Bu nedenle ancak Anayasanın 83. maddesindeki sınırlamanın kaldırılması ile bu sorunun içinden çıkmak mümkün görünmektedir.

(Cumhuriyet, 20 Nisan 2012)

Etik Kurulu raporunun doğruları ve yanlışları

TFF Etik Kurulundan açıklama yapıldı. Bu açıklamadan Kurulun Şike Olayı ile ilgili çalışmasını tamamladığını ve raporunu Yönetim Kuruluna sunduğunu öğreniyoruz. Olayın disiplin hukuku ayağında çark dönüyor.

Açıklamaya göre, raporda Kurul önce TFF içindeki rolünü ve konumunu belirliyor. Söylenen o ki, biz istişari bir organizasyon, karar verme yetkimiz yoktur. Çok doğru bir tespit. Raporda yer alan, ““Kurulumuz, yaptığı inceleme ve değerlendirmeler sonunda, müsabakalardaki eylemler bakımından ilgili bazı kişiler hakkında, ‘şike’, ‘şike teşebbüsü’, ‘teşvik primi’ veya ‘teşvik primine teşebbüs’ şüphesinin mevcut olup olmadığı ve bu kişilerin eylem ve davranışlarının kulüplere izafesinin mümkün olup olmadığı bakımından kanaate ulaşmıştır; bazı müsabakalar bakımından ya da olaylarda adı geçen kişiler açısından ise ‘kanaat oluşturmaya yetecek kanıt bulunmadığı’ şeklinde görüş bildirmiştir. Ayrıca Kurulumuz, dosyadaki kanıtlar çerçevesinde bazı kişilerin, savcılık evrakında ‘şüpheli’ olarak belirtilmelerine rağmen, ‘somut olayla ilgisini gösteren kanıt bulunmadığı’ yönünde kanaat bildirmiştir. “ sonucu kanımca doğru bir sonuçtur. Etik Kurulu TFF Yönetim Kurulunun yerine geçemeyeceğine göre, raporun bu sınır içinde kalması hukuka uygundur.

Açıklamada ayrıca, “TFF Yönetim Kurulu tarafından kurulumuza sevk edilen dosyanın, aynı zamanda 6222 sayılı kanun uyarınca Özel Yetkili İstanbul 16. Ağır Ceza Mahkemesi’ndeki yargılamaya konu teşkil etmesi bakımından, kurulumuzca yapılacak incelemenin ceza yargılamasının sonuçlanmasından sonraya ertelenmesinin gerekip gerekmediği hususu kurulu-

muzca tartışılmış; ceza yargılamasının sonucunun beklenmesinin spor hukuku ilkelerine aykırı olacağı, ayrıca ve özellikle ülkemizde ceza yargılamasının uzun bir süreç gerektirdiği gerçeği karşısında, spor hukuku yönünden yaptırım uygulamasının gecikmesinin futbolun güvenilirliğinin sarsılmasına neden olabileceği gerekçeleriyle ceza davasının sonucu beklenmeksizin çalışmaların tamamlanmasına karar verilmiştir. “ deniliyor.

Belirtmem gerekir ki, ülkemizde ceza yargılaması ile disiplin yargılamasının ilkeleri tektir. Bu ilkeler olaya göre değişiklik gösteremez. Ceza yargılaması ile memur disiplini yargılaması ya da futbol disiplini yargılaması karşılıklı gelse, aynı sonuç uygulanır. Disiplin yargılaması ceza davasının sonucunu bekler. Bu nedenle, “ceza yargılamasının sonucunun beklenmesinin spor hukuku ilkelerine aykırı olacağı “ düşüncesi hukuki temelden yoksundur. Ayrıca, “ ülkemizde ceza yargılamasının uzun bir süreç gerektirdiği gerçeği “ bir hukuki dayanak oluşturmaz. Daha önce de yazdım: Ülkemiz şike ve teşvik primini suç olarak düzenlediği, tercihini böyle kullandığı için, yukarıda belirttiğim hukuki sonuçlara katlanmak zorundadır. Zimmetine para geçiren memurunu memuriyetten ihraç edemeyen devlet, şike yapan ya da teşvik primi veren kişi ceza mahkemesince kesin hükümle mahkum olmadıkça ona disiplin cezası veremez. Arada hiçbir fark yoktur.

Şike Olayı sürüyor; daha alınacak çok mesafe var. (Cumhuriyet, 27 Nisan 2012)

Söyleşi (Cumhuriyet Spor)

Türkiye Futbol Federasyonunun Futbol Disiplin Talimatında yaptığı değişiklikler (Nisan 2012)

Soru 1: TFF'nin 58. madde değişikliğini nasıl yorumluyorsunuz? 58. maddede yer alan 'uygulanabilir' ve 'ağır ihlal' ifadeleri spor hukuku açısından ne anlama geliyor?

Yurtcan: TFF'nin Futbol Disiplin Talimatının(FDT) 58. maddesinde yaptığı değişiklikte ilk dikkati çeken nokta, şike ve teşvik primi eylemlerinde, tamamlanmış eylem ile teşebbüs derecesinde kalan eylemi ayırması ve farklı yaptırıma bağlamasıdır. Bu yaklaşım disiplin hukukunun temel ilkelerine uygundur. Zaten ceza hukukunda da bu yaklaşım söz konusudur. Bu nedenle 6222 sayılı Yasanın iki farklı ihtimali aynı cezalarla cezalandırması çok tartışılacak bir sonuçtur.

Öte yandan, maddede yer alan, "Teşebbüs halinde ilgili kişinin yöneticisi olduğu kulübe bu talimatta öngörülen disiplin cezaları uygulanabilir. " hükmü maddenin temel yapısında aykırıdır. Şike ya da teşvik primi eylemi teşebbüs derecesinde kalsa bile, bu eylemlerle kulüp arasında bağlantı saptandığında, yaptırımın mutlak olarak uygulanması gerekir. Bu ibarede yer alan takdir hakkı sisteme aykırıdır.

Yine maddede yer alan ve teşebbüs kapsamında öngörülen "ağır ihlal" hali, somut bir olayda ortaya çıkan sonucun temelini oluşturan olgulara göre değerlendirilecek bir husustur. İhlalin ağır olması ya da olmaması ancak bu konuda ortaya çıkacak olan uygulama ile netlik kazanır. Maddede ağır ihlalin bir örneği vardır. Bu, bu eylemlerle bahis oyunlarından kazanç sağlamaktır. Fakat bu varsayımın dışında da ağır ihlal halleri yaşanabilir. En kısa tanımlaması ile, ağır ihlal, ortaya çıkan sonuçların ağırlığına dayanmak zorundadır.

Soru 2: Futbol Disiplin Talimatı'na eklenen 105. maddede PFDK tarafından küme düşürme ve puan silme cezası verilmesi halinde bu yaptırımların ertelenebileceği belirtiliyor. Bu durumu nasıl okumak gerekiyor?

Yurtcan: FDT'ye eklenen 105. madde, futbol disiplini açısından yeni ve çarpıcı bir hüküm. Bunun özü şu. PFDK, maddede istisna edilen, uyarı, kınama ve hak mahrumiyeti dışındaki cezaları erteleyebilecek. Erteleme süresi de 1-5 yıl. Hatta bu süre daha da uzatılabiliyor. Bu hükmü yorumlarken ceza hukukunun örneğinden faydalanabiliriz. Bu suçlu bulunan ve cezalandırılan kişinin cezasının ertelenmesi demek gibidir. Bu yakla-

şım disiplin hukukuna yabancıdır, çünkü disiplin hukukları bir statü içinde olan kişilerin kurallara mutlak uymaları anlamını taşır. TFF'nin getirdiği bu norm, halen yargılaması ve disiplin soruşturması süren olayda, disiplin yargılaması sonunda suçlu bulunan kişilerin ya da kulüplerin cezalarının askıya alınması için bir pencere açmaktır. TFF bu normu getirmekle, Şike Olayını askıya almak istiyor diye düşünebilirsiniz. Öte yandan, TFF ceza davası bitmeden disiplin cezalarını uygulamamak için çözüm üretiyor diyebilirsiniz. Bu yaklaşım, bu olayın başından beri söylediğim doğrudan buluşmak anlamını taşır, çünkü ceza davası bitmeden disiplin yargılaması bitemez.

Soru 3: TFF Başkanı Yıldırım Demirören'in "Şike sahaya yansımada" demesi, PFDK'nin kendisine sevk edilen 16 kulüp hakkında vereceği kararları etkiler mi?

Yurtcan: Soruya önce şu noktadan başlayayım. PFDK'ya 16 kulübün sevk edilmesi, bazı kulüpler açısından şaşırtıcıdır, çünkü bugüne kadar soruşturması yürütülen, delilleri toplanan olaya karışmamış olan kulüplerin PFDK'da ne işi olabilir ki. Bu davranışın açıklaması, "Biz TFF olarak Türk futbolunun ve kulüplerin arınmasını istiyoruz." olamaz. Herkes bilmelidir ki, PFDK, yaptığı iş disiplin yargılaması da olsa, bir yargı organıdır. Yargı organları ancak uyuşmazlıkları çözerler. Araştırılacak, soruşturulacak ve yargılanacak eylemi olmayan kulüplerin PFDK'da işi olamaz. Bu eşyanın tabiatına aykırıdır.

TFF Başkanının "şike sahaya yansımada" biçimindeki açıklaması, soruşturması ve yargılaması süren bir önemli olay açısından talihsiz bir beyandır. PFDK'da görev yapan hukukçuları mutlak etkileyeceğini söyleyemem, ama bu beyan ülkede herkesin kafasını karıştırır. Bu sonuç mutlaklıdır.

Soru 4: TFF'nin yaptığı talimat değişikliği UEFA ve FIFA cephesinde nasıl yankı bulacak? Türkiye ceza alma tehlikesi altında mı?

Yurtcan: Belirtmem gerekir ki, dünya futbolunu yöneten bu iki kuruluşun bugün üzerinde en büyük önemle durduğu iki konu, ırkçılık, şike ve teşvik primidir. Bu nedenle, ülke federas-

yonlarının bu kuruluşların temel ilkelerine uymakla yükümlü olduklarını göz önünde bulundurursak, TFF'nin yeni yaklaşımını bütünüyle değerlendirdiğimizde, TFF'nin UEFA ve FIFA nezdinde çok zorlanacağı bir gerçektir. Olayın hemen sonrasında ortaya atılan "sıfır tolerans" kriteri karşısında TFF'nin elinin çok güçlü olmayacağını söylemem uygun olur.

Soru 5: 2 ay önce TFF Genel Kurulu 58. madde değişikliğini kabul etmemiştir. Ancak şimdi TFF yönetiminin, genel kurula gitmeden talimat değişikliği yapması hukuki açıdan çelişki yaratır mı?

Yurtcan: TFF çatısı altında talimat değişikliklerini TFF'nin Yönetim Kurulu yapar; bu yetkisi vardır. TFF'nin yaptığı talimat değişikliklerini salt hukuki açıdan ele alırsanız, yetki yönünden hukuka aykırılık yoktur. Ancak her hukuki olayda, olayın bir de politikası vardır. Bilmemiz gerekir ki, TFF'nin en üst organı Genel Kuruludur. Bu organ Türk futboluna yön veren, hatta vermesi gerek organdır. Bu nedenle, 2 ay önce 58. maddenin değiştirilmesine gerek yoktur, sonucunu kabul eden bu organın düşüncesinden ayrılıp, yapılan değişikliklerle sözleşimze konu olan çözümlerin Yönetim Kurulunca yapılması, her şey bir yana «sık» değildir.

(Cumhuriyet, 2 Mayıs 2012)

Hangi puanlar silinecek?

TFF Futbol Disiplin Talimatının(FDT) 58. maddesini değiştirdi. Şike ve teşvik primi eylemlerinde tamamlanmış eylem ile eyleme teşebbüsü birbirinden ayırdı. Bu ayırım yaptırımlarda da farklılıklar yarattı. Bunlardan biri teşebbüs halinde puan silmedir.

Bu yaptırım şike ya da teşvik primine teşebbüs halinde uygulanacaktır. Bunun için ilkin failin eylemi ile yöneticisi olduğu kulüple olayın bağlantısı kurulacaktır ve talimatta öngörülen disiplin cezaları uygulanabilecektir. Ağır ihlal hallerinde kulübe en az 12 puan indirme cezası verilecektir.

Bu konuda cevap aranması gereken bir soru şudur: Puan silme yönüne gidilirse, kulübün ne zaman kazandığı puanlar silinecektir? Bu konuda basında bazı yanlış değerlendirmeler okuduğum için, bu soruyu sormak gereğini duydum.

Soruya cevap verirken, disiplin hukukunun bir temel ilkesini yardıma çağırarak ve uygulamak şarttır. İşin özü şudur: Yaşanmış olan ve disiplin soruşturması süren olaylarda şike ve teşvik primi suçlamaları 2010-2011 sezonuna aittir. Halen 2011-2012 sezonu sürmektedir. Şayet disiplin soruşturması ve yargılaması sonunda puan silme cezası uygulanacaksa, bu puanlar 2010-2011 sezonunda kazanılan puanlardan silinebilir, çünkü olay ve eylemler bu sezonda gerçekleştirilmiştir. PFDK vereceği kararda puan silmeyi uygun görürse, bu puanlar geçen sezonda kazanılmış haksız puanlar olacaktır. Bu nedenle o sezonun hesaplaşması yapılmak gerekecektir. Bir başka anlamıyla, bu yaptırımın 2011-2012 sezonu ile bir ilgisi yoktur. Bu hukukun doğal bir sonucudur.

Bu çözüm, terim bağışlanırsa, eski defterlerin açılması demektir. Bu defterler açılacaktır, çünkü başka çare yoktur. Karğaşa çıkar mı? Kanımca çıkmaz, çünkü işin özü bir aritmetik hesabı yapmaktır. Bu hesap sonucu 2010-2011 sezonunun daha önce tescil edilmiş sonuçları önce kaldırılır, sonra yeni hesaplara göre ligde başarı sıralaması yapılır ve uygulanır. Bu sıralamanın tabii ki parasal yönü de olur, çünkü kulüplerin kazandıkları yayın gelirleri ile TFF'nin ödediği başarı primleri bu sıralamaya dayanır.

Sonuçta kimileri alır, kimileri verir. Bu da eski defterlerin açılmasının sonucu olur.

Bu ülkede hukukçu olmak (1)

Hukukçu kimdir? Hukuk öğrenimi görmüş, bir hukuk fakültesini bitirmiş kişi. Hukuk nedir? Toplumda yaşanan tüm olaylara çözüm üretme sanatı. Anlaşılan, hukuk çok iddialı bir iş. Öyle ya, tüm olaylara çözüm bulacaksınız, bunun anah-

tarları da onda olacak. Peki, ülkemizde bugünkü manzara nasıl? Hemen söyleyeyim, hiç de iç açıcı değil. Neden mi? İşte göstergeleri.

Şöyle etrafınıza bir bakın, herkes hukuktan şikayetçi. Demek ki doğru gitmeyen bir şeyler var. Hem de ne çok. Ülke bir kısır döngünün içinde dönüyor. Bunun baş rol oyuncuları yargıçlar, savcılar, avukatlar. Hukuk toplumda düzeni sağlayacak, ama ne gezer. Tam bir kaos yaşanıyor. Herkes derdini anlatamamaktan, hakkını alamamaktan yakınıyor. Oysa hukukun egemen olduğu yerde böyle bir şey olamaz. Boşuna denilmez, hukukun yaptırım gücü vardır. Bu nedenle hukuk gerektiğinde keskin kılıçtır. Keskin kılıç kesecektir, fakat kesilmesi gerekeni kesecektir. Hedefte yanılmalar ve şaşırımlar olursa, ne düzen kalır, ne hak ve adalet.

Geçenlerde yazdığım bir yazımda da şu soruyu sormuştum. Türkiye'yi nasıl bir ülke olarak tanımlarsınız? Suç, ceza, mahkeme, savcılık, yargılama ülkesi. Oysa bu kavramlar düzen içinde yaşanan bir toplumun baş kavramları olamaz. Yanlış anlaşılmasın. Her toplumda saydığım kavramlar elbette olacaktır. Ancak bizdeki terslik bu kavramların öteki bütün kavramları bir kenara itmiş olmasında.

Böyle bir kargaşa içinde, terimi bağışlayınız, bir itiş-kakış, kavga-gürültü. Sonuç: tam anlamıyla mutsuzluk ve umutsuzluk. Sakın ola ki bu durumun yaratılmasının suçlularını aramaya kalkmayınız, çünkü bulamayacaksınız. Nedeni çok açık: herkes süttten çıkma ak kaşık. Oysa, böyle bir kaos kendi kendine mi doğdu, yoksa dünya denilen evren yeniden yaratılıyor da Türk insanının haberi mi yok.

İçinizi sıktığımın farkındayım. Fakat birilerinin çıkıp doğruları söylemesi de gerekir. Bunun arkasından elbette çözüm önerileri gelmeli.

Yeni bir Anayasa yapma ön çalışması sürüyor. Şimdilik çalışma cephe gerisinde. Bu nedenle çok fazla ses çıkmıyor. Ama ortalığın bu nedenle karışmasının zamanı da gelecek. Yeni bir

Anayasaya ne gerek var, sorusu çok mu anlamsız? Bence hiç değil. 1982 Anayasası bir darbenin ürünüdür. Bu Anayasa çok kez değiştirildi; başlıcaları 1987’de, 1995’de, 1999’da, 2001’de, 2002’de, 2004’de, 2007’de, 2010’da. Bu değişikliklerin içeriklerini tam olarak kabul etmeyebilirsiniz. Ancak kanımca yöntem doğrudur. Ayrıca bu değişiklikler içinde çağa uygun bir Anayasaya yakışan normlar vardır. Şayet daha özgürlükçü, daha eşitlikçi, daha çağa uygun bir Anayasa isteniyorsa, tam bir uyuşma temeline dayanan değişiklikler yapılabilir. Bunun için yeni bir Anayasa yapmaya gerek yoktur.

Yakın geçmişte ülkemiz batıda hiçbir ülkenin cesaret edemediği bir girişimde bulundu ve bu halen de sürüyor. Bunun en kısa tanımı, tüm temel yasaları yeniden yapmaktır. Bunu yapıyorsunuz da, amaç elde ediliyor mu? Ne gezer, ceza yasalarının durumu ortada. Öncekilerle sonrakileri “köprülemek ve uyarlamak” için adeta seferberlik ilan edilmiş gibi. Yargıtay’a giden bir dosya üç yılda gelemiyorsa, buna neden olanlar Yargıtay üyeleri mi? Bence hiç değil.

Çözüm önerilerimin elbette devamı gelecek. Fakat bu sayfanın sınırlarını da zorlamaya hakkım olmadığını söylemeliyim. (Cumhuriyet, 24.05.2012)

Bu ülkede hukukçu olmak (2)

Ülkemizin “hukuk resmini” çizmeyi sürdürüyorum.

Ceza adalet sistemimizin bugün için ana konusu özel görevli ağır ceza mahkemeleridir. Buralarda süren davalar ülke gündeminin başköşesinde. O kadar ki, açılan tüm davalarda ilk dikkati çeken nokta sanık sayısının çokluğu. Bu bile başlı başına bir güçlük. O kadar çok sanığı yargılamak ve gerçeğe ulaşmak elbette zor. Bu durum ortamı geriyor ve duruşma salonlarını gerçeği bulma değil de çekişme yerleri durumuna getiriyor.

Bu mahkemelerden söz ederken ilk akla gelen tutuklama kavramı. O kadar çok tutuklu sanık bu mahkemelerde yargı-

lanıyor ve tutukluluk süreleri de o denli uzun ki, bu noktayı aşmak büyük başarı sayılacak. Bu konuda yasama düzeyinde yapılan çalışmalardan ne yazık ki bir sonuç alınamadı. Oysa çözüm hiç de zor değil. İlk tutuklamanın-artık sağır sultanın bile duyduğu ve bildiği- hukuki niteliği dikkate alınmalı ve yeni normlar getirilmelidir. Bunlar, tutuklamanın temelini sağlamlaştırılmalı, ilk şart budur.

Sonra, yargıçlar yasadaki sözcükleri tekrarlayarak ne tutuklama kararı ne de tutukluluğun devamına karar verebilmeliler. Bu konuda başka bir sıkıntı da şudur: Özel görevli ağır ceza mahkemelerinde bir yöntem yaratıldı. Buna “torba tutuklama” diyorum, çünkü mahkeme çok sayıda sanık için tutuklama kararı verirken ya da tutukluluğu uzatırken tek bir metin kaleme alıyor. Bu metin sanıkların tümünü kapsıyor ve yasadaki sözcükler sıralanıyor. Oysa tutuklama kişiye özgüdür ve kişinin niçin tutuklandığını bilmek hakkıdır. Adil yargılanma hakkını Anayasasına yazan bu ülke bu sanıklara bu hakkı vermelidir.

Bir başka konu tutuklu milletvekillerinin durumudur. Bu konudaki girişimleri tekrarlamama gerek yok. TBMM Başkanı Cemil Çiçek’in ve muhalefet partilerinin çabası sonuç vermedi. Nasıl versin ki. Parlatonun bugünkü sayısal yapısında, iktidar partisinin onayı olmadan bir yasanın noktasına ya da virgülüne dokunulamaz. Bu yalın bir gerçektir. Bu konu tartışılırken iki tez karşılıklı geldi. Muhalefet kanadı diyor ki, bu kişiler milletin seçimdeki oylarıyla TBMM’ye gelmeye hak kazandılar. Tutukluluk bunu engellememelidir. İktidarın düşüncesinin özü şöyle: Sizler bu kişilerin tutuklu olduklarını ve Anayasaya göre yasama dokunulmazlığından yararlanmalarının mümkün olmadığını biliyordunuz. Ona rağmen onlara listenizde yer verdiniz. Onlar da seçildiler. Bu sorunu mahkemeler çözer. Bizim yapacağımız bir şey yoktur.

Bu konuda söylenmesi gerekenler var. İlki, bu sorunu Ceza Muhakemesi Kanununda(CMK) değişiklik yaparak çözeceğine inanan kişilere. Bu sorun öyle çözülemezdi; Anayasa değişikliği kaçınılmazdı, çünkü engel Anayasadan kaynaklanıyordu. İkincisi, hiçbir partiyi hedef almaksızın söylemek durumunda-

yım. Geçmişte de aynı yol uygulandı. Hatta bazı kişilerin yargılanmaları sürerken, bu kişiler aday yapıldılar, seçildiler ve ceza davaları askıya alındı.

Son günlerin güncel bir konusu ceza davalarındaki avukatlık(müdafilik) hizmetiyle ilgilidir. AKP bir yasa değişikliği teklifi ile duruşmada müdafi hazır bulunmadığında dahi yargılamaya devam edebilmeyi ve hüküm kurabilmeyi mümkün kılmak istiyor. Bu konunun doğru yorumunu yapabilmek için, konuyu biraz açmak gerekiyor. İlk belirtilmesi gereken husus şudur. Ceza davalarında müdafilik ikiye ayrılır, seçilmiş müdafilik ve atanmış müdafilik. Kısacası, sanık kendine müdafi seçer ya da seçilmiş müdafi yoksa kendisine baro kanalıyla müdafi atanır. Seçilmiş müdafi görevini yaptığı sürece, istifa ya da azil olmadıkça, müdafi atamadan söz edilemez. Bu yöntem hukuken mümkün değildir.

Öte yandan seçilmiş müdafi duruşmada mazeret bildirmeksizin bulunmadığında, mahkeme yargılamayı sürdürebilir. Buna yasal bir engel yoktur. Atanmış müdafi için durum farklıdır, çünkü CMK'nın 188. maddesinde atanmış müdafiin mutlaka hazır bulunması öngörülmektedir. Oysa bu müdafiler de mazeret bildirebilmelidirler. Fakat bu yol kapalıdır. İşte AKP'nin açmak istediği yol budur. Burada çekirdek nokta, atanmış bir müdafiin mazeret bildirebilme olanağının kendisine tanınmasında yatmaktadır. Bu olanak tanındıktan sonra, iki sonuç doğar. Mazeret yoksa yargılama sürer; mazeret varsa duruşma yapılmaz. Mazeret kabul edilebilir değilse, baro atadığı müdafi için disiplin hükümlerini işletir. Kanımca konunun özüne inmeden, adil yargılanma hakkı elden gidiyor, feryatlarında haklılık yoktur.

Son söz: Ülkemin hukuk resmini çizerken duvar panoları bile yetersiz kalır. Ama okuyucunun sabrını zorlamamak da kanımca uygun olur. **(Cumhuriyet, 4 Haziran 2010)**

Kürtaj

Kürtaj, Fransızca kökenli bir sözcük olarak, "dölyatağının incini kazıyıp dölütü alma eylemi" biçiminde tanımlanmakta-

dır (bkz. Türk Dil Kurumu Sözlüğü). Bu terim bugün için gebeliğin durdurulması alanında başvurulan yöntemlerden biri olarak belki de en sık başvurulan yöntem oluşu nedeniyle, gebeliğin durdurulması kavramı ile hemen hemen eşanlımlı kullanılmaktadır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında, Kurtuluş Savaşı'ndan başarı ile çıkmış ve hızlı biçimde kalkınma amacı içinde olan bir toplum olarak, nüfus planlaması ve bu arada gebeliğin durdurulması kavramları şiddetle reddedilen kavramlar olmuşlardır. Nüfusun artması ile doğal kaynakların istendiği gibi kullanılabilceği ve ülkede yaşam seviyesinin yükseltileceği düşünölmüştü. Bunun doğal sonucu, çocuk düşürme eylemlerinin ağır cezalarla cezalandırılması biçiminde ortaya çıkmıştı. Bu dönemi 1960'lı yıllara kadar getirmek mümkündür. Bu yıllarda ülkedeki hızlı nüfus artışı ile kalkınma ve gelişmişlik kavramı arasındaki ters orantılılık gerçeği ortaya atılmaya ve nüfusun planlanması gerektiği düşüncesi topluma yayılmaya başlamıştı. Bu konudaki çalışmaların ürünü olarak, 1965 yılında Nüfus Planlaması Kanunu (NPK) yürürlüğe girmiş ve gebeliğin önlenmesi, durdurulması, aile planlaması gibi kavramlar işlenmeye başlanmıştır. Bu yasada hızlı nüfus artışını önlemek için devlete düşen görevler yanında, belirli tıbbi tehlikeler karşısında, gebeliğin durdurulması da öngörölmüştü.

Tıbbi endikasyonlar(tehlikeler) de denilen bu nedenlerin, ananın ya da doğacak çocuğun sağlığını ya da gelecek nesillerin sağlıklı yetişmelerini tehlikeye düşürecek olduğu durumlarda, gebeliklerin durdurulması, yasanın diliyle rahim tahliyesi yani kürtaj, yasal duruma getirilmekteydi. Tıbbi endikasyonların uzun listeler halinde sıralandığı hukuk metinlerinde ilgili tüzükte bu tür neden ve tehlikelerin saptandığı durumlarda, hangi karar mekanizmaları içinde ve hangi yollardan geçilerek gebeliklere son verileceği ayrıntılı biçimde düzenlenmekteydi. Nüfus Planlaması Yasası'nın bu düzenlemesi, ceza hukuku alanında da yansımaları bulmuş ve bazı suç sayılan eylemler ceza hukuku dışına taşınmıştır.

Bu konudaki üçüncü aşamayı NPK’de yapılan değişiklikten sonra ortaya çıkan durum oluşturur. Son düzenleme gebeliği durdurmayı, yerleşmiş deyimle kürtajı, gebe kadın için bir hak seviyesine çıkarmıştır. Gerçekten yasada 10 haftadan az ve çok gebelikler ayrımı yapılarak, bunlardan 10 haftadan az olanlar ya da en çok 10 haftalık olanlar için, kürtaj. ana tarafından istendiği takdirde, uygulanan bir yöntem olabilmektedir. Bunun tek koşulu, böyle bir müdahalenin ananın sağlığı için zararlı olmadığını saptamaktadır. Bu olumsuz koşul gerçekleşmediğinde, bir uzman hekim, rahim tahliye edebilecektir. Bu sonuç, ananın taşıdığı fötüs (cenin, dölüt) üzerinde tasarruf etme biçiminde yorumlanabilir. Bu yolla istenmeyen gebeliklere son verilmesi mümkün olabilmektedir. İkinci grubu oluşturan 10 haftadan çok gebelikler açısından, eski formülün, yani tıbbi endikasyonlara(tehlikelere) dayalı çözümün yasada korunmuş olduğunu da bu arada belirtmekte fayda vardır.

Daha başka sorunlara değinmek, bu yazının kapsamını aşacaktır(geniş bilgi için, Yurtcan, Kürtaj ve Uygulaması isimli kitabıma başvurulabilir). Öte yandan bu konuda her zaman tartışıla geldiği üzere, nüfus planlaması, Türkiye bakımından uygulanması gereken bir yol mudur, sorunu üzerinde değişik düşünceler ileri sürülmektedir. Bazıları Türkiye’nin toprağı ve elindeki kaynakları ile şimdikinden çok büyük sayıda bir nüfusu besleyebileceği kanaatindedir. Ancak bu konuda şu noktayı göz ardı edemeyiz sanıyorum: Ülkemizin bugün içinde bulunduğu ekonomik koşullar, henüz sanayileşmesini tamamlamamış olduğu gerçeği, dışa bağımlılık ve bunların ortaya çıkardığı düşük büyüme hızı dikkate alındığı takdirde, nüfus artışı hızı frenlenemediği sürece, ekonomik bakımdan büyümenin gerçekleşmesinin gecikeceği söylenebilir. Milli gelirdeki yıllık artış yeni doğanlarca ortadan silindiği içindir ki, arzulanan bir düzeyde kalkınma da gerçekleşmemektedir. Bu nedenle NPK’nin “istendiği zaman, istendiği sayıda çocuk” formülü, ülke gerçeklerine daha uygun gözükmektedir.”

Tahkim Kurulu hata yaptı....

Şike Olayı konusunda TFF Tahkim Kurulu kararını dün açıkladı. Kararın içeriğini tartışmayacağım. Önemli olan izlenen yol. Daha doğrusu şu soruya verilecek olan cevap. Tahkim Kurulunun ceza davası sonuçlanmadan disiplin yargılamasına son noktayı koyması hukuka uygun mudur? 3 Temmuz'dan bu yana yazdığım yazılarda bir noktayı dile getirdim. Bu olayda önce ceza davası sonuçlanır, sonra disiplin yargılaması. Çünkü karar bunu doğrulamadı.

Bu yazıyı "kayıkçı kavgası" olarak yazmadım. Amaç, hukukun gereğinin yapılmasıdır. Bu açıdan bakıldığında, bir gerçeğin altı çizilmelidir. Türk hukuk sisteminde ceza davasına öncelik tanınmasının iki nedeni vardır. İlki, dar anlamda suç, disiplin suçuna oranla daha önemlidir. Bu önem sonuçlardan doğar. İkincisi, ceza hukuku ile disiplin hukuku arasında çelişkiler olamaz.

Bu nedenlerle Tahkim Kurulu önemli bir hukuk hatasının altına imza atmıştır.

Oysa, daha önce Şike Olayı'nın soruşturması sürerken, TFF Tahkim Kurulu şikeye konu olan başka bir olayla ilgili şu kararı verdi(tarih: 29.07.2011; dosya no. E.2011/237). Bu kararda, "Yürütmenin durdurulmasına, Beyoğlu 3. Ağır Ceza Mahkemesinin kararının beklenmesine; incelemenin devamına;" Sonuç bu kadar açık.

Sonra, TFF yönetimi ve Tahkim Kurulu değişti ve çünkü karar çıktı. Hukukun uygulanmasında istikrar nerede kaldı? Sorulacak soru budur. Cevabı da açıktır. Hukukta istikrar bir kenara konuldu. Belirtmem gerekir ki, bu tavır spora ve spor hukukuna büyük zarar verir. Ayrıca, isim belirtmeden söyleyeyim, tamamen zıt iki karara imza atan Tahkim Kurulu üyelerinin cevaplarını çok merak ederim.

Türkçede güzel bir söz var: Yanlış hesap Bağdat'tan döner. Çünkü kararda da bu dönüş olabilir. Nasıl mı? 16. Ağır Ceza Mahkemesinin vereceği kararlar Tahkim Kurulunun kararlarıyla örtüşmezse, bu sonuç doğar.

1992 yılında TFF'nin kuruluş yasasını hazırlarken, futbolu adliyenin dışına taşımak için, Tahkim Kurulu kararlarına karşı başka yargı organlarına başvurulamaz, ilkesini taslağa yazmıştım. Bu hüküm parlamentoda da uygun bulundu ve bugüne gelindi. Ama söylemem gerekir ki, bu yapılırken, Tahkim Kurulunun hukukun temel ilkelerine uygun davranacağı düşüncesi egemendi.

Bu konudaki son sözüm şudur: Hiç mi hiç telaşa gerek yok. Ağır ceza mahkemesinin kararı ile Tahkim Kurulu kararı örtüşmezse, yargılamanın yenilenmesi kavramı "sahne" arkasında bekliyor. Bu yol elbette Tahkim Kurulu kararlarına karşı da açıktır. (Cumhuriyet, 6 Haziran 2012)

Başbakan "Kral Çıplak" Dedi....

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan kısa süre önce katıldığı bir televizyon programında "kral çıplak" dedi. Biz duymadık diyorsunuz, sesiniz bana kadar ulaşıyor. Ama, üzülerek söyleyeyim, yanılıyorsunuz. Başbakan bu sözü söyledi.

Nasıl mı? Konu özel ağır ceza mahkemelerine(ÖAC) geldiğinde, bu mahkemelerle ilgili olarak uygulamada sorunların çıktığını, bu konuda düşünülmesi ve bazı şeylerin yapılması gerektiğini ifade etti. İşte, "kral çıplak" buydu.

Kralın çıplak olduğu ne zaman anlaşıldı ve ifade edildi? Mit müsteşarı özel yetkili savcılıkça ifadeye çağrılınca, Başbakan duruma el koydu, yasa acilen değiştirildi ve müsteşarın ifade vermesi engellendi.

Ülkesine hizmet etmek için elli yıla yakın zamandır çalışan ve bilimsel ilkelere uygun biçimde doğruları ifade etmeye çabalayan bir kişi olarak, DGM'ler kaldırılıp yerlerine ÖAC'ler kurulunca(yıl 2004), bir rapor kaleme aldım ve Türkiye Barolar Birliğine gönderdim. Raporda söylediklerim özetle şunlardı: Bu mahkemelerin kurulması Anayasaya aykırıdır. Anayasa ve ceza yargılaması hukuku bir ilkeyi çok kesin olarak ifade eder. Bu ilkenin adı yargı birliği ilkesidir ve içeriğinde bir ülkede

aynı tür uyuşmazlıkların aynı tür mahkemelerde çözüleceği belirtilir. ÖAC'ler kurulunca ve 2005 yılında bu mahkemeler CMK ile hayatlarına devam edince, bu ilke zedelendi. Ülkede ÖAC'ler ve "normal"(terimi bağışlayınız) AC'ler ayırımı oluştu. Mahkemelerin yapılanmasında AC'ler ikincil konuma düşürüldü. Oysa bu mahkemeler de ÖAC'lerin bakmakla görevli oldukları davalara pekala bakabilirlerdi.

ÖAC'lerin yapısı, uyguladıkları hükümler, özellikle savunma hakkını temelden sarsan normlarla donatılmış oldukları bir gerçektir. Bunların tümünü ifade etmek bu yazının sınırlarını aşar. Yukarıda sözünü ettiğim rapora kolayca ulaşmak mümkündür; aydınlatıcı olacağını düşünüyorum.

ÖAC'lerin uygulamaları, özellikle tutuklama kararları çok büyük eleştiri aldı ve almaya da devam ediyor. Bu eleştiriler haklıdır. Siyasal platformda gerek siyasal iktidar gerek muhalefet bu mahkemelerle ilgili işlerin iyi gitmediği kanısındalar. Bu konudaki düşünceler kamuoyuna yansıyor. Herkes bir şeylerin yapılması gerektiğinde hemfikir.

Ama ne yapılacak, nasıl yapılacak? Çözüm nasıl bulunacak? İşte bu noktada siyasal iktidarın lideri Başbakan kanımca "kral çıplak" diyerek doğru yönü gösterdi. Bu yöne gitmek şarttır. Yapılacak olan şey çok yalın ve basittir: ÖAC'ler kaldırılmalıdır. Bu yolla ülkemiz ceza adalet sisteminde hukuk devletine yaraşan, ferdin hak ve özgürlüklerini kucaklayan, adaleti hedefleyen, anayasal temele oturttuğumuz adil yargılanma hakkına uygun bir çözümü ortaya koymuş olacaktır.

Son söz: Sözü uzatmaya ne gerek var. Başbakanımıza teşekkürler, "kral çıplak" dediği için ve doğru yolu gösterdiği için. Şimdi ortak akılla bu yola gitmek ve ÖAC'leri kaldırmak zamanıdır.

Futbol mu, basketbol mu?

Başlığı yadırgamış olabilirsiniz. Amacım bu iki spor dalını karşılaştırmak değil. Dünya ölçeğinde en sevilen spor dalları sıralamasında yerleri bellidir, futbolun da basketbolun da.

Bugünlerde futbol dünyası Avrupa Şampiyonasına kilitlenmiş durumda; giderek sona yaklaşıyor. Çeyrek final, yarı final derken final birazdan görünecek. Yarışanlar içinde bir ülke kupayı kaldıracak, eşyanın tabiatı bu.

Maçları seyrederken bir gözlemim var. Bunu sizlerle paylaşmak istedim. Bu yazıyı da açıkçası bunun için yazdım. Futbol günümüzde, özellikle kaliteli takımlar tarafından bir başka oynanıyor. Eskilerin doldur-boşalt dedikleri türden bir futbol çok gerilerde kaldı. Futbolun sihirbazları bu spor dalını adeta ayakla oynanan basketbola çevirdiler. Neden mi? Artık futbolda boşa top vurmamak, takım arkadaşını toplu buluşturmayı şansa bırakmak yok. Top gerçek anlamda ayaktan ayağa oynanıyor. Sanırsınız futbolcular futbolcu değil de birer basketbolcu. Rakip takımın sahasını ablukaya alıyorlar, ayaklarıyla topu birbirlerine aktarıyorlar. O arada bir kıvılcım çakılıyor, gol fırsatı yaratılıyor. Bir de gol gelirse, yeme de yanında yat ! İşte bu, futbolda üstün kalitenin göstergesi.

Böyle bir oyun seyircinin tabii ki çok hoşuna gidiyor. Eminim futbolcular da yarattıkları bu “sanatsal” gösteriden mutluluk duyuyorlardır.

Ne diyeyim, darısı başımıza. (Cumhuriyet, 29 Haziran 2012)

Davanın Yol Haritası

Hilmi Türkay ile Cumhuriyet’te yapılan söyleşi

Mahkeme Başkanı Mehmet Ekinci, bir yılı bulan dava ile ilgili kararlarını açıkladı, hemen akabinde hem savcı Ufuk Ermertcan hem de sanıklar prosedür gereği itiraz haklarını kullandı. Hukukun işleyişini bilmediğim için kafamda birçok soru işaretleri oluştu. İşte bu soru işaretlerini yok etmek için telefona sarıldım ve avukatların hocası Erdener Yurtcan’ı aradım. Yoğun günler geçirdiğini biliyorum. Bu yoğun temposunun içerisinde beni kırmadı ve sorduğum her soruya içtenlikle yanıt verdi. Böyle bir hoca ile tanışmış olmamdan dolayı kendimi çok şanslı hissediyorum.

Mahkeme kararını açıkladı. Sanıklar ve avukatları bu kararı temyiz ediyorlar. Yeni süreç nasıl işleyecek?

Erdener Yurtcan: İlk kararın kesinleşmesini önlemek gerekir. Bunun için mahkemeye bir dilekçe verilir. Bu dilekçe kararın kesinleşmesini önler. Birkaç gündür verilen dilekçelerin amacı budur. Sonra mahkeme gerekçeli kararını yazar, bunu sanıklara ve avukatlarına bildirir. Bu karara karşı, avukatlar hangi nedenlerle kararın hukuka aykırı olduğu belirtilerek bir yeni dilekçe yazarlar ve mahkemeye verirler.

Bu dosya sonra Yargıtay'a mı gider? Bu aşamayı biraz açabilir misiniz?

E.Y.: Evet, sonraki aşamada incelemeyi yüksek mahkeme sıfatıyla Yargıtay yapar. İlk inceleme yine Yargıtay'daki savcılıkça yapılır. Sonra dosya görevli daireye gelir ve burada incelenir.

İncelemede nasıl bir yöntem uygulanır?

E.Y.: İki yöntem var. Biri, dosya üzerinden. Öteki, duruşmalı inceleme. Duruşmalı inceleme önemli işlerde yapılır. Yasaya göre 10 yıldan çok hapis cezalarında otomatik olarak duruşma açılır, taraflar çağrılır ve sonra karar verilir. Bu olayda 10 yıldan çok hapis cezaları yok. Bu nedenle otomatik olarak duruşma açılmaz. Bu sınırın altında kalan cezalarda prensip olarak dosya üzerinden karar verilir. Ancak bu durumda da istisna olabilir. Yasada Yargıtay dairesinin yetkisi var, isterse kendisi duruşma açabilir. Yargıtay bu yetkisini istisnaen kullanıyor.

Bu dosya kamuoyunu işgal etti, konusunda ilk ve çok önemli bir davaydı. Yargıtay bunu dikkate alır mı?

E.Y.: Bence alması gerekir. Unutmamak gerekir ki, bazı şeyler yüz yüze daha iyi ortaya konulur. Yargıtay'ın bu fırsatı yaratması uygun olacaktır.

Sanıkların avukatları da bunu isteyebilirler mi?

E.Y.: Tabii ki. Ben böyle bir istekte bulundum. Umarım diğer avukatlar da aynı yolu izlerler. Böylece Yargıtay'ın dikkatini çekmiş oluruz.

Sizce mahkemenin gerekçeli kararını yazması ve bunu bildirmesi ne kadar sürer?

E.Y.: Böyle bir kararı yazmak kolay bir iş değildir. Bu davada 93 sanık yargılandı ve bu kişilerin hakkında karar verildi. Mahkeme, hangi sanık için vardığı sonucu gerekçeli kararında ortaya koyacaktır. Avukatlar da buna cevap vereceklerdir. Sonra dosya Ankara'ya gidecek. Lafı uzatmayayım, kanımca bu dosya yılbaşından önce Yargıtay'a gitmez. Oradaki inceleme de, nereden baksanız 2 yıl sürer. Yargıtay'da o kadar çok dosya var ki, herkes kendi sonucunu beklediği için, elbette dosyalar sıraya konuluyor. Bir önemli husus da şudur. Şike dosyasında tutuklu sanık kalmadı. Bu nedenle bu dosyanın bu açıdan da öne alınması gerekmiyor. **(Cumhuriyet, 6 Temmuz 2012)**

Ne umduk, ne bulduk....

TBMM bu hafta yine saate karşı yarıştı, kamuoyunda 3. Yargı Paketi adı verilen, içinde çok sayıda yasadaki değişiklik öngörülen tasarıyı görüştü, kabul etti. Yasa Çankaya'ya çıktı, Cumhurbaşkanı tarafından onaylandı ve yürürlüğe girdi.

Söze nasıl başlamalı? AB'ye giriş sürecinde başlayan temel yasaları yeniden yapma çabası, ülkenin hukukuna kazandırdıklarından çok, sorun yaratma kaynağı oldu, olmayı da sürdürüyor. Öyle olmasa, bu denli yasa değişikliğine gerek duyulur mu? Yasalar paketler halinde ele alınıp TBMM'nin önüne getirilir mi?

Bu yaşananlar resmin bir yönü. Öteki yönü de şudur. TBMM İktüzüğüne konulan ve amacı belli olan, temel yasaları "özel" görüşme ve inceleme yolu, son dönemde adeta olağan yöntem haline getirildi. O kadar ki, "paket" olarak isimlendirilen ve

çok sayıda yasayı bir anda yasalaştırma girişiminde de bu yol uygulanıyor. Bu tavrın doğurduğu sonuç şudur: Tasarılar ve teklifler yeterince görüşülmeden ve tartışılmadan Resmi Gazetede ki yerini alıyor. Unutulan gerçek şudur: İyi yasa yapmak zordur. Bunun için iyi bir ön çalışma gerekir. Aksi halde ülkemizde yaşananlar tekrarlanır. Eskiden ne derlerdi, yap-boz tahtası. Hukuk, adalet sistemi, özgürlükler yap-boz'a uygun değildir. Bu konuda olması gereken, yap-bozma olmak gerekir. Ama ne gezer.

3. Yargı Paketinin içeriğini açarsak, neler görürüz. Kısaca bakalım.

Baş köşede gündemden hiç düşmeyen ağır ceza mahkemeleri. Ne mutlu bize ki, bu mahkemeler artık üç tür oldu. Bunlara isim koymak da gerekli. Birincisi, sessiz sedası görevlerini yapan genel ağır ceza mahkemeleri. İkinciler, yerleşik yanlış isimleriyle, özel yetkili mahkemeler (doğrusu: özel görevli ağır ceza mahkemeleri- ÖAC). Bu mahkemelerin toplumda yarattığı fırtınalar, hukuka aykırı ve tutuklama olmaktan çıkmış tutuklamalar, kilitlenen davalar, adalet sisteminin kanayan yaraları oldular. Yola çıkarken çizilen resim neydi, bu mahkemeleri kaldırmak. Ama gelinen nokta nedir, bu mahkemeler varlıklarını sürdürüyorlar. Nasıl mı? Baktıkları davalar kesin hükümle sonuçlanıncaya kadar, mahkemeler ve yargıçlar görevlerinin başında. Kaba bir tahminle, bu süre yaklaşık on yıl.

Ceza adalet sisteminin "yenidoğan"ı terörle mücadele mahkemeleridir (TMM). Bunlar da ağır ceza mahkemesinin bir türü. Bunlar terör suçlarına bakacaklar; ayrıca ÖAC'lerin görevi içinde yer alan, yeni işlenecek olan suçlara bakacaklar. Tablo bu.

Can alıcı soru şudur: TMM'ler kuruldu, ÖAC'ler görevi sürdürüyor. Bu çiftbaşlılık nasıl açıklanabilir? Elbette açıklanamaz. ÖAC'lerin gördükleri görevden şikayetler olduğuna göre, bu mahkemelerin kaldırılması gerekmez miydi? Tabii ki gerekirdi. Bu mahkemeler uygun değildir, mantığını benimsemek, sonra bunların ellerindeki davaları görmelerine olanak tanımak, kanımca hiçbir biçimde açıklanamaz.

Gelelim TMM'lere. Bu mahkemelerde görevlendirilecek olan yeni yargıç ve savcılarla yeni bir uygulama başlayacaktır. Onların elindeki hukuk araçları da eskiye oranla çok farklı değil. Yeni düzenlemede savunma açısından birkaç iyileştirme var, avukatları cezalandırıp duruşma dışına itmenin kaldırılması gibi. Söz gelmişken, bir konuya da kısaca değineyim. Önceden de şimdi de, bir madde var yasada. Terör suçları için, ÖAC'nin görevli oldukları suçlar için soruşturmayı "bizzat" bu mahkemeler nezdinde görevlendirilen savcılar yapmakla yükümlüdürler. Yasada böyle yazıyor. Oysa bu konuda kolluk olayın baş aktörlerinden. Bu sonuç kabul edilemez. Unutmamak gerekir ki, devlet yasalarla norm(kural) koyduğu zaman, o kuralın uygulanmasını da sağlamak zorundadır. Devlet bu erke sahiptir. Ama norm konulur, fakat uygulanmazsa, o zaman devlet bu konuda, en hafif deyişle, eleştiriri alır. Bu eleştirisi de haklı olur.

Sözü fazla uzatmadan ve karıştırmadan söylemek gerekir ki, ağır ceza mahkemeleri düzeyinde kurulan 3'lü sistem hem hukuka aykırıdır, hem de Anayasaya. Yapılacak şey çok basittir aslında. Bu ülkede yalnızca, isimleri ağır ceza mahkemesi olan mahkemeler tek türde mahkemeler olmalıdır. Bu mahkemeler içinde, işbölümü ayırımı olarak, terör suçlarına bakacak, teknik ceza yargılaması terimi ile "daireler" kurulabilir. Bunun dışında ÖAC, TMM gibi özel kurallara göre kurulan ve çalışan mahkemeler olamaz. Bu yaklaşım sistemi zedeler. Bu ülke yakın geçmişte yaşanan bankacılık krizi nedeniyle, yukarıda sözünü ettiğim görevlendirmeleri yaptı. Bunlara hiçbir itiraz gelmedi, çünkü bu mahkemeler de genel çatının altındaydılar ve en önemlisi, öteki mahkemelerle aynı normları uyguladılar.

Son söz: başlıkta. (Cumhuriyet, 10 Temmuz, 2012)

Son Söz Yargıçların...

Yazıya başlarken bir hususu açıklamak isterim. Bu yazı, daha önce yayınlanan " ne umduk, ne bulduk" başlıklı yazının devamıdır. Kamuoyunda 3. Yargı Paketi olarak adlandırılan

6352 sayılı yasa ile yapılan değişikliklerin bölümler halinde ele alınması, kamuyu aydınlatma görevinin elbette gereğidir. Bu kez Ceza Muhakemesi Kanununu(CMK) ele almamız uygun olur, çünkü bu konuda da önemli adımlar atıldı.

Ülkemizde ceza adalet sisteminden söz edildiği zaman, konunun “olmazsa olmazı” tutuklama kavramıdır. Tutuklamanın ne olduğunu bilmeyen kimse kaldığını sanmıyorum. Ama bu kavramla ilgili bazı açıklamaların okurlarla paylaşılması, her şeye rağmen kaçınılmazdır. Bilimsel yaklaşımda tutuklamasız ceza adalet sistemi düşünülemez. Bunun sonucu olarak her ülkenin yasalarında tutuklama mutlaka yer alır. Ancak sorun şuradadır, kim, ne zaman, hangi koşullarda, hangi sürelerde tutuklanacaktır? İyi bir sistem bunun ilkelerini ve temellerini çok sağlam biçimde koymak zorundadır. Aksi takdirde tutuklama, suçluluğu belirlenmemiş bir kişi için azap olur, işkence olur, ıstırap olur.

Türkiye bugün içinden çıkılmaz gibi görünen, fakat aslında pekala çıkılabilecek olan durumun neresinde? Bu konuda düşüncelerini açıklayanların söze başlarken ilk söyledikleri şudur: sorunun çekirdeği uygulamada. Bu değerlendirmede kısmen gerçeklik payı vardır.

Bu konu açıldığında, söz ister istemez norm(kural) koymaya, bu kuralı uygulayacak olan kişileri belirlemeye gelir. Önce norm iyi olacaktır. İyi norm bilimsel ilkelere uygunluk taşıyan normdur. Ayrıca bu normun amacını iyi belirleyen normdur. Norm iyi olmazsa, uygulama iyi olamaz. Geçmişte çok sözü edilen, iyi yargıç kötü normu iyi norm haline getirir, düşünce-sinde çok büyük haklılık payı yoktur. Ayrıca iyi norm yapmak için her türlü olanak varken, neden iyi norm yapılmasın ki.

Sözü uzatmadan tutuklama kavramına gelirse, ilk söylenmek gereken şudur. Son değişiklikten sonra dahi tutuklama normları olması gereken düzeyde değildir. Türkiye bu konuda geçmişte eriştiği noktadan aşağıya indirilmiştir. Nasıl mı? 1992 yılında, o zamanki adıyla, CMUK değiştirilmişti ve tutuklama için, faile yüklenen suçun cezasının alt sınırının 7 yıldan çok

ceza olmadığı durumlarda, kaçma ve delil karatma karanesinin uygulanmayacağı kabul edilmişti. Bunun amacı, tutuklu yargılama sayısını azaltmaktı. Bunun etkisi uygulamada da görülmüştü. Ancak takvimler 2005'i gösterdiğinde, CMK "doğdu" ve bunu sildi. İşte bugünkü durumun sorumlusu bu değişikliktir.

Bu sonuç kaldırılınca, sorun başka türlü çözülmeye çalışıldı. Başvurulan araç, gerekçeli tutuklama kararları yaratmak olarak ortaya çıktı. İlk bir gerçeği belirtmek gerekir. Yargıçlar için gerekçe yazmak kolay değildir, fakat olanaksız da değildir. İyi yargıç ulaştığı sonucun dayanaklarını da iyi ifade eder. Bu konuda kötü yöntem yasadaki sözcüklerin tekrarlanmasıdır. Bu yol tabii ki hukukun benimseyeceği bir yol değildir. Ayrıca bunun iyi denetlenmesi de şarttır. Son değişiklikle yasaya eklenen, tutuklama kararının ölçülü olacağı, delillerin somut olgularla gerekçelendirileceği biçimindeki metin, taşıdığı iyi amacın dışında, konuya fazla bir katkı sağlamayacaktır. Ayrıca, "delillerin somut olgularla" gerekçelendirilmesi ibaresinin hukuken hiçbir anlamı yoktur. Delil olgudur. Delilin somut olguyla gerekçelendirilmesi ne demektir? Delil delille mi temele oturtulacaktır. Bu metin hatalıdır. Olması gereken şeydu: tutuklama ve buna ilişkin kararlar somut olgulara dayanmak zorundadır.

Gelelim adli kontrol konusuna. Adli kontrol CMK'nın getirdiği bir kurumdur. Amacı tutuklamanın ağır sonuçlarını ortadan kaldırmaktır. Adli kontrol, tutuklanarak tutukevine konulacak olan bir kişiye özgürlüğünü vermek anlamını taşır. Bu kişi hakkında bazı yasaklar konularak, bu kişinin özgürlüğü sağlanır. Bu kişi "serbest" olarak yargılanır. Bu yönüyle adli kontrol iyi bir normdur. Bundan ülkemizin sonuna kadar faydalanması kaçınılmazdır. Son değişiklikle bu kurumun, sanığa yüklenen suçun ağırlığına bakılmaksızın uygulanması olanağının yaratılması alkışlanacak bir iyileştirmedir. Yasada adli kontrole olanak verecek olan önlemlerin artırılması, konu tu terk etmemek, belirli bir yerleşim bölgesini terk etmemek, belirlenen yer veya bölgelere gitmemek seçeneklerinin eklen-

mesini destekliyorum. Amaç, kişiye suçluluğu sabit olmadan dört duvar arasından kurtarmak olunca, bu önlemlere şapka çıkarmamak ne mümkün.

Son söz: İř yargılarımıza düşüyor. Her olayı, her sanık için irdelemek ve adil sonucu yaratmak onların hem gururu hem de başarısı olacaktır. Son yasanın yürürlüğünden sonra ortaya çıkan sonuçları süzgeçten geçiriyorum ve diyorum ki, elinizde güzel bir norm var, onun adı adli kontrol. Anayasasına adil yargılanma hakkını yazan ülkenin yargıçları olarak, bu hakkı perçinlemek sizler için hiç de zor değil. **(Cumhuriyet, 22 Temmuz, 2012)**

